

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnistva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian
Weekly in
the United States
of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 17. Štev. 17.

Chicago, Ill., 3. maja (May) 1916

Leto II. Volume II.

Lokalne vesti.

— Prvi maj se je letos tudi v našem mestu med delavstvom praznovalo na primeren način. Ker je v ponedeljek dne 1. maja ravno deževalo, je to oviralo gotove organizacije pri paradi; vsled tega so se vršili po raznih velikih dvorinah in glediščih manifestacijski shodi. Najbolj so proslavili letošnji prvi maj krojači velike firme "Hart, Schaffner & Marx", 7000 po številu. Parada teh se je vršila do Auditorium gledišča, kjer je zbranim govoril Clarence S. Darrow in več drugih delavskih voditeljev. Slovenci so praznovali 1. maj že na nedeljo pop. 30. aprila z lepim vspehom prirejeno veselico in dramatično igranje "Hoerberjevi" dvorani. Ta dan je bila prvič v Ameriki uprizorjena Etb. Kristanova drama "Kato Vrankovič", ki je nad vse pričakovano dobro izpadla glede nastopa igralcev. Žal, da je bila vdeležba občinstva vsled slabega vremena bolj pičila.

— Rojak Nikolaj Jurjevič iz Joliet se je mudil minuli ponedeljek in večer v Chicagu, pri kateri priliki je obiskal tužveče svoje prijatelje in znanee. Mudil se je tudi v našem uradu. Za izkazano gostoljubnost se zahvaljuje vsem znaneem, osobito pa rojaku Nick Miheliču, ki mu je razkazal mesto.

— Naše mesto Chicago mora imeti neko posebno privlačno silo za bивše predsednike Zedinjenih držav. Tekom letošnjega leta sta se mudila tu že oba zadnja naša predsednika. Pred nekaj meseci smo imeli v tej metropoli bivš. preds. Tafta, minulo soboto dne 29. aprila pa bivšega preds. Theodore Roosevelta. Dospel je semkaj vsled povabila Zveze odvjetnikov za državo Ill., ki mu je priredila omenjeni dan v hotelu La Salle sijajen banket.

Vročekrvni "Teddy" Roosevelt je pa uporabil to priliko tudi za svojo politično agitacijo, oziroma za svojo zopetno predsedniško kampanjo. Navzočim gostom, 1300 po številu je govoril v prvi vrsti o našem splošnem političnem položaju in o preteči nevarnosti vsled slabe pripravljenosti na vojno. Pri tem je razpravljal o spletkah z Nemčijo in Mehiko. Za nas je bila najbolj pomenljiva Rooseveltova izjava o onih ameriških podanih, ki skušajo služiti dvema gospodarstvom, ozir. dvema domovinama. "Vsakdo kdor je samo navidezno lojalen Zedinjenim državam, pri tem pa še vedno drži s svojo staro domovino, tak človek je gojitelj moralnega izdajstva!" — Tako se je bivši predsednik Roosevelt na tem banketu izrazil. V prihodnjih številkah bomo v posebnem članku navedli nekaj glavnih točk njegovega govora, kajti dobesedno ga ni mogoče na tem mestu priobčiti.

— Teden dni je že minulo, odkar je izbruhnila stavka v znani McCormickovi tvornici vrvi na Blue Island in Western ave. Delo v tem oddelku tovarne počiva popolnoma, ker je 2100 delavcev in delavk zapustilo svoja mesta, zahtevajoči povišanje plače. Družba jim je dosedaj plačevala po 14 in pol centa pri 100 funtih izdelane vrvi; delavci pa zahtevajo zana pravi 20c. Med temi stavkarji se ne nahajajo naši rojaki, pač je pa več Hrvatov, Hrvatice, Poljakov, Čehov in Litvinov. Uslužbeni McCormicka, ki so zaposleni v izdelovalnicah za poljske stroje niso vsled te stavke prizadeti. Ta družba ima v mestu in v So. Deeringu vseh skupaj 12.000 tovarniških delavcev in je ena največjih tovarn te vrste na celim svetu.

Stavka bo trajala nedvomno še nekaj dni, ker družba noče ugoditi željam stavkarjev.

— Kakor se poroča od strani raznih mlekarških tvrdk, se mleko v našem mestu sedaj še ne bo podražilo. Ostala bo torej še stara cena 8c pri kvartu. Le velika in znana Bordenova družba je ceno zvišala za 1c; vsekako bo pa tudi ta kmalu prisiljena držati staro ceno. Naš edini slovenski mlekar Fr. Grill prodaja mleko tudi še po stari ceni. — V mestnem občinskem svetu se deluje na to, da bi prevzelo mesto v svojo režijo prodajo mleka, ako ne bo ostala dosedanja stara cena.

— Tekom zadnjih mesecev je bilo v našem mestu minulo nedeljo policiji naznanjenih najmanjše število prestopkov nove gostilniške nedeljske postave in sicer je bilo samo 10 takih slučajev.

— Naše mesto se lahko ponaša, da je največje nabiralšče vojaških novineev za strica Sama. Do 29. aprila se je tekom 44 dni zgledalo za vojaško službo v Chicagu 2449 prosilcev, od teh je bilo potrjenih 521. To število prekaša mesto San Francisco za 59, mesto New York pa za 129.

Ameriške vesti.

Smrtna kosa.

Dne 18. aprila t. l. je umrl v Virginiji, Minn., vsled ponesrečene operacije na želodec eden izmed najstarejših slovenskih pionirjev severne Minnesote rojak Jurij Brozich, star, oče občeznane g. George L. Brozicha, glavnega tajnika J. S. K. J. in blagajnika Prve državne banke v Ely, Minn. Njegovo truplo so prepešali dne 20. m. m. na Aurora, Minn., kjer je bilo položeno k večnemu počitku.

Pokojnik je doživel 72. leto in je živel nekaj nad 30 let v bližini Elyja, v Rauch, Minn., kjer je imel velik "homestead." Zapušča poleg že označenega žalujočega sina, soprogo Katarino, dalje sina John C. in hčer Marijo, omoženo Jakše. Naj v miru počiva! Iskreno sožalje prizadetim sorodnikom!

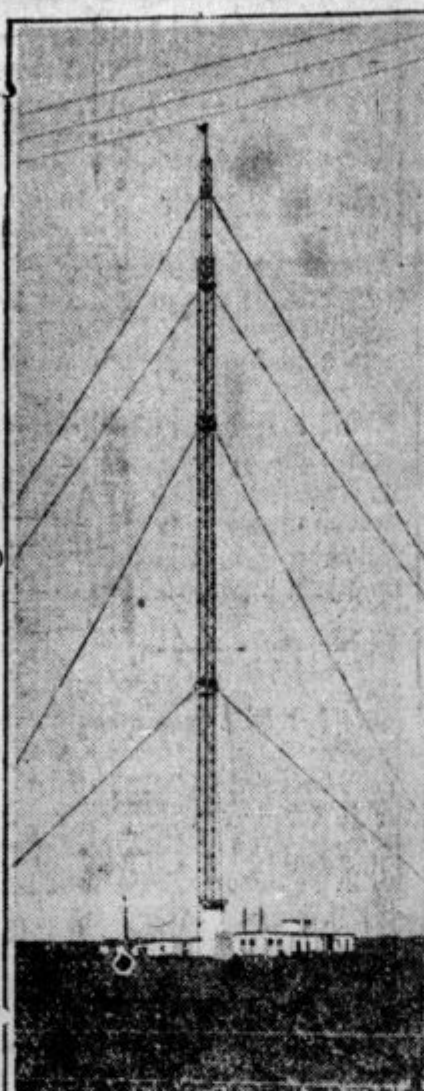
Mesto Waukegan in N. Chicago suho.

Ker je zmagala pri zadnjih volitvah v Waukegan in N. Chicago, Ill., "suha" stranka z 793 glasovi večine, je moralo dne 29. aprila zapreti v Waukeganu 32 gostilnijske vrata. Tega nepričakovane dogodka se naši Waukegančani gotovo pred mesecem dni niso nadejali zajedno z njihovimi sosedi iz North Chicago. V tem slednjem mestu je bilo omenjeni dan pa 16 gostilnijskih poplavin prvič zaprtih v novi "suhi" dobi. Župana Pearceja iz Waukegana in mestni svet sedaj skrbijo, kako bo dobiti \$32.000 spet v mestno blagajno, kateri bodo odpadli sedaj pri koncesiji; pravi, da bo moral odpustiti in drugih mestnih delavcev vsled tega iz službe.

250 letnica mesta.

Newark, N. J., 1. maja. Danes se je otvorilo tu 6 mesečno praznovanje povodom 250 letnice mesta Newark, N. J., katero je leta 1666 ustanovil Robert Treat. Že na vse zgodaj je to redko slovesnost naznanjalo zvonjenje iz raznih cerkva in piskanje piščalk vseh tovarn iz mesta in okolice. Popoldne se bode 250 letno jubilejno slavnost otvorilo na slovesen način po guvernerju, županu in drugih višjih uradnikih. Danes so tu vse trgovine in tovarne zaprte povodom tega jubileja.

Deportacija angleškega špijona. Washington, D. C., 1. maja. Vrhovno sodišče je določilo na priživ bivšega angleškega državnega poslanca Ignacij T. T. Lincoln, ki je nedavno zbežal v New York, da se ima istega deportirati ter je naša vlada s tem ugodila prošnji Anglije.

Ig. Lincoln je bil zunaj obtožen veleizdaje v zvezi z Nemci. Ko se povrne zopet na angleška tla, ga čaka ondi nedvomno smrtina kazen.

Sneg v Bostonu, Mass.

Boston, Mass., 28. aprila. Danes zjutraj je zapadlo tukaj več palcev snega. Nepričakovani zimski dan se je pričel z dežjem, ki se je pa proti jutru izpremenil v pravi snežni zamet.

Grozna smrt.

Mineral Point, Wis., 29. aprila. Včeraj popoldne se je podal bivši, že priletni rudar W. H. Harvey v zapuščen "Merry Christmas" rudnik, kjer je sklenil končati si svoje življenje. V to svrhu si je privezal na treh več kosov dinamičnih patron, katere je po vžigalni vrvi zadel. Nesrečnika je razneslo na toliko koscev, da ni bilo mogoče vseh njegovih udov skupaj zbrati. Samomur je izvršil vsled obupa.

Newyorški pomoli zastraženi.

New York, N. Y., 1. maja. Ker se je bati, da bi podkupljeni Nemci ne naredili kake škode v newyorškem pristanišču, je policijski komisar vse pomole ob East in N. Riverju zastražil s posebnimi policaji. Ti posebni policisti morajo tudi čuvati, da bi kak nemški ali avstrijski parnik čez noč ne ušel na odprto morje.

Posledice bolezni delavcev.

Sacramento, Cal., 1. maja. Državni zavarovalniški komisar je izdal te dni svoje poročilo glede zdravstvenih razmer delavcev dr.

VELIKA BREŽIČNA BRZOVNA POSTAJA V SAYVILLE, N. Y.

Ker sta bili dosedaj dve veliki brežični brzovni postaji v Tuckerstonu, N. J., in Sayville, N. Y. premalo zastraženi, so zvezne, državne in mestne oblasti ukrenile, da se je to vojaško stražo znatno pomnožilo. Mornarični tajnik je določil, da naj noč in dan straži ti postaji oddelek mornarjev iz brooklynskega "Navy yarda". Vse to se je ukrenilo vsled previdnosti in varnosti za slučaj, če bi prišlo do resnega konflikta z Nemčijo in če bi hoteli tukajšnji Nemci napasti označeni dve postaji.

Zdolej na sliki vidimo podadmirala Nathaniel R. Usherja, poveljnika največje naše države ladjedelnice (Navy yard) v Brooklynu. V Brooklynu, N. Y., je sedaj koncentriranih veliko število ameriških bojnih ladij atlantske flotile, ki je pripravljena za vsak eventualni napad.

Brooklynski "Navy yard" je zastražen od 600 vojakov; razun delavcev nima noben civilist pristopa v to ladjedelnico brez posebnega poveljnikevega dovoljenja.

Žave California. Pri tem je dogljal, da izgubijo delavci te države vsako leto \$10.000.000 na zaščuzku vsled boleznij; v vseh Zedinjenih državah so pa delavci radi boleznij za \$800.000.000 pri zaščuzku na škodi.

Smrt velikana.

V New Yorku je te dni umrl za pljučnico največji človek na svetu "Hugo Veliki," ki je meril 8 čevljev in 4 palece. Ta velikan je bil uslužbenec v cirkusu Barnum & Bailey. V Ameriko je prišel kmalu po izbruhu sedanje evropske vojne, nakar je dobil takoj pri navedenem cirkusu lepo službo.

Stavka v Pittsburghu.

Pittsburgh, Pa., 1. maja. Velika stavka uslužbencev tovarn Westinghouse Co. še vedno traja, ker jim noče družba dovoliti 8 urnega dnevnega dela. Družba bode sedaj skušala zaposliti "skebe," ako se ji bo posrečilo. Včeraj je bilo čitati v tukajšnjih lokalnih listih, da so delavci te tovarne do 29. aprila vsled uprizorjene stavke izgubili že \$165.000 na zaščuzku. Ker se boji ravnateljstvo tega podjetja resnih izgredov in nemirov, je najelo nadaljnjih 200 posebnih policajev; pri Shadyside postaji je pa pripravljeno več municije za morebitne slučaje. Da-

nes o polnoči je zastavkalo tudi 3100 pocestnih železničarjev iz našega mesta.

Važna konferenca.

New York, N. Y., 30. aprila. Zastopniki organiziranih premogarjev in lastniki premogorovov se bodo jutri zopet zbrali na posvetovanju, da se odobri in sprejme novo plačilno lestvico, veljavno za nadaljna 4 leta. Nekateri uslužbeni premogarskih družb po krajih trdga premoga, osobito v Pennsylvaniji zahtevajo 15 odstotkov povišanje plače, vsled česar bode znašalo skupno povišanje okroglo \$6.000.000 več zaslužka na leto. Na koristi bode vsled tega okoli 175.000 organiziranih premogarjev. — Naravno, da se bol vsled tega tudi premog za nekaj centov pri toni kmalu podražil.

Socialisti zbrali svojega predsedniškega kandidata.

New York, N. Y., 30. aprila. Na tu se vršeci narodni konvenciji socialistične delavske stranke je bil imenovan predsedniški kandidat to stranke Arthur E. Reiter iz Bostona, Mass., Caleb Harrison iz Chicaga pa podpredsednikom. Vseh je bilo 44 delegatov navzočih. Na tem zborovanju se je sprejelo in odobrilo staro "platformo" v celim obsegu.

Posnemanja vredno.

Boston, Mass., 1. maja. Archie Roosevelt, sin bivšega predsednika Theodore Roosevelta bode nastopil letošnje poletje v Bigelow Hartford predilnici v Clintonu službo z \$6.00 na teden; sprva bode moral zbirati in čistiti volno za tkanje preprog. Mladi Archie Roosevelt bode letos dokončal svoje studije na Harvard univerzi; odločil se je pa, da se bode posvetil trgovini, ozir. izdelovanju preprog kakor njegov starejši brat Kermit.

Velika stavka krojačev.

New York, N. Y., 28. aprila. Ker je 409 večjih in manjših tovarnarjev, ozir. trgovcev z oblekami danes zaprlo svoje delavnice, je izgubilo vsled tega 23.000 krojačev in šivilj iz New Yorka delo. Gospodarji niso nič naznanili vzroka o tem nepričakovanem zaprtju.

Inozemske vesti.

Velika revolucija na Irskem.

Dublin, Irsko, 30. aprila. — V Dublinu, glavnem mestu Irske, je izbruhnila že pred 5 dnevi velika ljudska ustaja, ki se je razširila tudi v sledeče okraje: Galway, Innisearthy, Killarney Clonmel in Gorey. Središče te revolucije je v Dublinu; tukaj so imeli revolucionarji prve dni minulega tedna skoro celo mesto v svoji oblasti; glavni vodja ustašev je James Connolly, kateremu pomaga Jim Larkin in Sinn Feiner.

Razjarjeno irsko ljudstvo se je naveličalo sedanje vlade, ter se proglasilo v svoji proklamaciji celo Irsko republiko; provizoričnim predsednikom je bil določen Peter Pierce.

Nepopisni so bili krvavi dogodki, ki so se odigrali zadnje dni v našem mestu po ulicah pri spopadih med ustaši in angleškim vojaštvom. Skupno število mrtvecev znaša nad 100, veliko več je pa ranjencev. Angleži so tudi pri tem izgubili 34 častnikov in par sto vojakov.

Ko je došla nepričakovana vest o dublinski revoluciji v London, je vlada takoj odposlala tjakaj večji oddelek vojaštva in nekaj bojnih ladij, katere so bombardirale mesto namenoma zadušiti revolucijo med Irce. V mestu Dublin je vsled požarja nad \$10.000.000 povzročene škode.

Poraženi ustaši.

London, Anglija, 1. maja. — Včeraj so se v Dublinu in ostalih irskih mestih udali skoraj vsi ustaši, ker niso zamogli ničesar doseči. V Dublinu so se revolucijonarji zbrali pred Parnellovim spomenikom, kjer so odložili svoje orožje ter se z belimi zatavami podali k angleškim četam. Kakor se čuje, bode proglasila vlada amnestijo na zapeljano irsko ljudstvo, le glavni ustaši, ali zarotniki bodo obšutno kaznovani. Upati je, da bode tekom nekaj dni zavladal na Irskem zopet mir kot prej.

Angleška bojna ladja potopljena.

London, Anglija, 30. aprila. — Uradno se poroča, da je bila minuli četrtek v Sredozemskem morju potopljena angleška bojna ladja "Russell", ker je zadela ob neko podmorsko mino vsled česar je utonilo 124 angleških mornarjev. Poveljnik te bojne ladje je bil admiral Sydney Robert Fremantle, ki se je pa k sreči s preostalim moštvom 676 po številu še rešil. Potopljena bojna ladja "Russell" je zavzemala 14.000 ton prostornine; dolga je bilo 405 čevljev in 75 čevljev visoka.

Dalje se semkaj poroča, da je bila v Atlantskem oceanu zadnje dni potopljena tudi angleška tovarna ladja "Industry", na poti v Ameriko. Moštvo te ladje se je rešilo na ameriški potniški parnik "Finland".

Novi nemški submarini.

Curih, Švica, 1. maja. — Ko se je bivši nemški poslanik za Italijo princ von Buelov privatnim potom mudil tukaj, se je izrazil, da ima Nemčija v gradbi 220 novih podmorskih čolnov, ali submarinov, s katerimi hoče obkoliti vse angleške obale.

Izpred Verduna.

Pariz, Francija, 29. aprila. — Dolgotrajna borba za Verdun se bliža h koncu; tako se splošno sodi v višjih francoskih vojaških krogih. Včeraj je bilo čitati tudi v raznih nemških listih o položaju pred Verdunom, da se ni ondi nič posebnega pripetilo. Nemci, dasi ravno v veliki premoči, ne morejo tudi s svojim težkim topništvom zavzeti glavnih pozicij pred Verdunom; ker so izgubili v dosedanjih zmagah pred Verdunom že toliko število svojih vojakov, se jim zdi škoda za nove žrtve, ki bi morale po nepotrebnem pasti v verdunski bitki.

Velike ruske izgube.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Blizu naroškega jezera med Stanarovcem in Stahowcami so se vršili zadnje dni hudi spopadi med našimi in ruskimi četami s končnim popolnim porazom Rusov. Rusi so izgubili v tej bitki več mrtvih in 5600 ujetnikov, med katerimi je bilo 56 častnikov. Pri Ikvi so pa Avstrijci pognali v beg številno rusko četo in zavzeli ondi več važnih pozicij.

Poraženi Angleži v Mesopotamiji.

London, Anglija, 30. aprila. — Po 143 dnevnem bojevanju našega generala Charles Townhenda pri Kut-el-Amari, se je moralo konečno vsa njegova armada udati Turkom. Skupno število vojaštva, katero so ondi Turki zajeli znaša 9000 mož in sicer 2970 Angležev in 6000 Indijcev. General Townshend se je moral vsled tega udati sovražniku, ker mu je zmanjkalo živeža in streljiva. Townshendova ekspedicija se je nahajala v Mesopotamiji ob reki Tigris, odkoder je nameravala zasesti starodavno in važno turško postojanko, mesto Bagdad.

Število padlih Bolgarov.

Atene, Grška, 30. aprila. — Kakor je posneti iz bolgarskih uradnih izveštij, znaša število v sedanji vojni padlih Bolgarov 87.000 mož in 50.000 ranjenih.

Dopisi in društvene vesti.

Iz urada društva sv. Treh Kraljev št. 98 K. S. K. J. Rockdale, Ill.

Tem potom se naznanja članom našega društva, da se vrši prihodnja redna mesečna seja, kakor po navadi: prvo nedeljo v mesecu, to bo dne 7. maja t. l. Na dnevnem redu imamo ta dan več važnih stvari.

Zaeno se prosi vse one člane (ice) našega društva, ki še niste izročili svojih starih certifikatov društv. odboru (tajniku), da naj to storijo pri prihodnji mesečni seji.

Gotovo je Vam znano, da sprejema naša sl. Jednota tudi otroke članov v svoje okrilje. Vsled tega se nadeja odbor našega društva, da se bo dosti otrok vpisalo v ta novi oddelek pri našem prihodnjem mesečnem zborovanju, če tudi že ne preje. Naš društveni tajnik je že dobil potrebne kartice od glavnega Jednotnega urada za sprejem otrok; te kartice so se pokazale članom v upogled na zadnji seji. Istotako se je pri tej seji tudi prečitalo uradno naznanilo gl. tajnika priobčeno v št. 12 našega glasila. Naše društvo želi vsem v Rockdale bivajočim rojakom dobro, ki še niste morda pri nobenem društvu. Vsled tega jih prav uljudno vabi in prosi za pristop k društvu sv. Treh Kraljev št. 98 K. S. K. J. v Rockdale. Pristopna znaša sedaj samo \$1.00 (en dolar). Prepričani smo, da je tu še precej taci Slovenec in Slovenki, ki še niso zavarovani pri nobeni podp. organizaciji. Ne vabimo vsled tega takih rojakov v naše društvo, da bi ne želeli s tem samo dobro društvo; želimo s tem tudi dobro vsakemu posameznemu rojaku, da bi bil zavarovan v slučaju bolezni, nezgode in neprilike. Pristopajte k naši najstarejši in najbolj močni K. S. K. Jednoti, ki se širi in vedno bolj in bolj napreduje od izhoda do zahoda, — juga in severa v naši novi domovini.

Zaeno podajemo tukaj trimesečni račun našega društva; to je za mes. jan. febr. in mare 1916.

Dohodki:

Preostanek z dne 31. decembra 1915	\$ 873.31
dohodki za jan. 1916	116.87
dohodki za febr. 1916	130.19
dohodki za mare 1916	153.70
Skupni dohodki	\$1274.07

Izdatki:

Jednotin ases. št. 1—16	\$98.09
Jednotin ases. št. 2—16	97.61
Jednotin ases. št. 3—16	97.61
Drugi rez. Jed. sklad	4.00
Plačali skupaj Jednoti	\$297.31
Izplačana bolniška podpora za tri mesece	\$ 97.00
Razni drugi stroški: plača dr. tajniku	23.25
Skupni izdatki v 3 mesecih	\$417.56

Pregled:

Skupni 3. mes. dohodki	\$1274.07
Skupni 3. mes. stroški	417.56
Preostanek v blagajni dne 31. marca 1916	\$ 856.51
Sobratški pozdrav	
Anton Oberstar, predsednik.	
Josip Snedec, tajnik.	

NAZNANILO

društva sv. Barbare št. 74 K. S. K. J., Springfield, Ill.

S tem se daje naznanje članom goriomenjenega društva, da se je na naši zadnji seji sklenilo, da bomo imeli skupno spoved dne 6. maja zvečer in skupno sv. obhajilo dne 7. maja pri 8. sv. maši. Vsled tega se prosi vse društvenike, da se tega polnoštevilno udeležijo, kajti od vsakega člana se bo zahtevalo izkaz, da je v resnici opravil svojo velikonočno dolžnost kakor pravila zahtevajo.

S pozdravom do vseh članov in članic K. S. K. J.

Anton Kužnik, predsednik.

Iz urada društva sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J., Chicago, Ill.

S tem naznanjam vsem članom gorinavedenega društva, da sem prejel od glavnega Jednotnega tajnika nove certifikate; vsled tega prosim, da pride vsak član na prihodnjo sejo, ki se vrši dne 14. maja t. l., da bode dobil svoj novi certifikat. Upam, da ne bode imel sedaj pri oddaji teh listin toliko sitnosti, kakor sem jih imel tedaj, ko sem jih zbiral. Vsakdo naj pride torej k tej seji, da se bo na certifikatu lastnorčno podpisal in ga vzel s sabo domov.

Dalje opominjam vse one člane, ki še niso opravili svoje velikonočne dolžnosti, da to v kratkem izvršijo in da naj oddajo te listke društvu najkasneje do 18. junija. Kdor se ne bode ravnal po tem, se bo ž njim postopalo po Jednotnih pravilih. To velja v prvi vrsti za one, ki se do tega časa ne bodo opravičili.

Zaeno tudi opozarjam vsacega člana, da naj se malo bolj pobrija, da bode svoje društvene pripevke bolj redno plačeval. Je tudi pri našem društvu nekaj takih članov, ki so vedno znostali s svojimi plačili. Ti so naprošeni, da naj pridejo k seji, kjer imajo priliko za opravičiti se, da ne morejo plačati mesečnega asesmenta morda vsled bolezni pri družini, brezposelnosti ali kaj drugega? Prepričan sem, da mu bo društvo v tem slučaju rado spregledalo, ali je še malo počakalo. Ta opomin naj bo veljaven enkrat za vselej za vse naše člane; jaz ne bom nikogar več pismenim potom opominjeval, ker s tem ima društvo le stroške in sitnosti. Saj nam vendar naša pravila velevala, da mora imeti vsak član svoje pripevke do konca vsacega meseca poravnane; v nasprotnem slučaju pa sam vsled tega suspenda. Naše društvo je pa v tem slučaju naredilo izjemo, da člana počaka še za 2 mesece in tudi za več, ako se opraviči in prosi društvo, da naj ga počaka, ker član ne more nikakor plačati vsled gotovih ovir. Torej zapomnite si vsi oni člani, kateri boste suspendirani, da se ne boste potem hudovali na tajnika vsled tega. Temu bode vsak posameznik kriv, ker se ne drži pravil, ki so za vse člane enako veljavna.

S pozdravom

John Wuksinich, tajnik,
2432 So. Hamlin ave.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 16, K. S. K. J., Virginia, Minn.

S tem se naznanja vsem cenjenim članom našega društva, da se vrši prihodnja redna mesečna seja v nedeljo dne 14. maja t. l. točno ob 9 uri dopoldne. Naproseni ste, da se iste vsi udeležite, ker imamo več važnih točk na dnevnem redu. Na tej seji bode treba voliti novega društvenega blagajnika, ker se je bivši naš blagajnik brat Anton Skubie premestil iz Virginije.

Na tej seji se bode vpisavalo tudi otroke za nov oddelek pri naši Jednoti. Dragi mi stariši! Pomislite in preskrbite tudi svojim malim zaščito in varstvo pod okriljem naše mogočne K. S. K. J. To bode velike važnosti za Vas in tako tudi za otroke. Veseli smemo biti, da imamo sedaj lepo priliko, da imamo lahko celo družino zavarovano pri eni in isti podporni organizaciji; osobito še pri prvi in najmočnejši slovenski podporni Jednoti v Ameriki: K. S. K. J. Vse podrobnosti glede otroškega oddelka se bodo povedale na tej seji.

Dalje naznanjam s tem, da sem prejel od našega glavnega tajnika nove certifikate za vse one člane in članice, ki so mi jih dosedaj oddali. Je še nekaj takih članov našega društva, ki stare certifikate še vedno pri sebi hranijo; te enkrat za slednjič opozarjam, da mi jih v najkrajšem času oddaste. Jednota Vam bode izdala sedaj nove brezplačno. Kdor mi ne bode certifikata oddal, naj si sam posledice pripiše. Člani, ki so morda svoje stari certifikate izgubili, naj pridejo zanesljivo k tej seji, da se napravi prošnja za novega.

Kar se tiče velikonočne spovedi nam ni mogoče iste skupno opraviti, ker so člani našega društva preveč raztreseni po raznih naselbinah po Minnesoti in tudi po drugih državah. Torej naj opravi vsakdo svojo versko dolžnost pri svojem bližnjem župniku, kjer dela ali živi, kakor se je to vršilo zadnja leta. Spovedni listek naj pa blagovolji sleherni član meni prinesiti, ali poslati po pošti. Naj velja torej ta opomin za vse one, ki dosedaj še niste bili pri velikonočni spovedi, da to zanesljivo uredite v kratkem času. Jaz bi imel rad vse listke skupaj, da jih odpošljem duhovnemu vodji Jednote na zahtevo, kadar pride ta čas.

K sklepu še enkrat prosim vse člane našega društva, bivajoče v

našem mestu in bližini, da pridete zanesljivo k prihodnji mesečni seji. Ako ima kak član kaj z društvenim tajnikom posla, to lahko opravi še pred sejo. Jaz bodež ob 8 uri zjutraj v društveni dvorani. Povem pa na tem mestu, da ne bo društveni tajnik pred sejo drugega delal, kakor da bo sprejemal poročila o spremembah dedičev za nove certifikate, vpisovanje otrok in ako ima kdo kakega novega kandidata za sprejem, da se izdela zdravniško preiskovalni list, nakar bo sprejet pri seji, ko je bil kandidat že pri zdravniku. Asesmentov se ne bo pobiralo pred to sejo, temuže šele pri seji, kakor je v društvenih pravilih določeno.

Bratski pozdrav vsem cenjenim članom našega društva in enako tudi celemu članstvu K. S. K. J.!

John Sumrada, tajnik.
Box 349.

NAZNANILO.

Vsem članom društva sv. Janeza v Evang. št. 65 K. S. K. J. v Milwaukee, Wis. se s tem naznanja, da imamo velikonočno spoved v soboto dne 6. maja in drugi dan v nedeljo zjutraj ob 8 uri pri sv. maši skupno sv. obhajilo. Toraj opozarjam vse člane tega društva, da se polnoštevilno udeležijo spovedi, kateri ne more iste opraviti v soboto zvečer, pa lahko to stori v nedeljo zjutraj. Pred sv. mašo se zberemo v cerkveni dvorani z regalijami in se skupno udeležimo sv. maše in sv. obhajila. Naznanjam Vam tudi cenjeni člani, da imamo redno mesečno sejo dne 7. maja in sicer popoldne ob 2 uri v navadnih prostorih.

S sobratškim pozdravom

John Močnik, I. tajnik.
511 Park St., Milwaukee, Wis.

NAZNANILO.

Članom (icam) društva sv. Družine št. 136 K. S. K. J., Willard, Wis., kakor tudi vsem tukajšnjim rojakom (injam) se naznanja, da nas bode posetil dne 9. maja č. g. Kazimir Zakrajšek O. F. M. iz Brooklyna, N. Y., v svrhu velikonočne spovedi.

Člane in članice našega društva se tem potom opozarja, da ob tej priliki opravijo svojo versko dolžnost, kajti vsakdo se mora izkazati s spovednim listkom, da je opravil velikonočno dolžnost. Ako kateri ne bi tega storil, bode naznanjem duhovnemu vodju in se bode ž njim ravnalo strogo po Jednotnih in društvenih pravilih. Istotako naj tudi naši člani na potnih listih, v izkaz, da so opravili svojo versko dolžnost, pošljejo spovedne listke društvu tajniku.

Sobratški pozdrav,

Frank Perovšek, tajnik.

Naznanilo.

Vsi člani društva Sv. Jožefa, št. 21 K. S. K. J., Federal, Pa., so tem potom obveščeni, da imamo skupno spoved in sv. obhajilo tretjo nedeljo po Veliki noči t. j. 14. maja; kot je bilo sklenjeno na zadnji mesečni seji. Upam, da se bode društvo polnoštevilno udeležilo, zlasti oddaljeni člani. Pred mašo se zberemo v šoli od kod gremo skupno v cerkev, ter po maši spet nazaj v šolo, da se pobere mesečina. Ne pozabite svojih regalij ta dan!

Društveni pozdrav

Frank Beg, predsednik.

Naznanilo.

Članice dr. sv. Sreča Marije št. 86 K. S. K. J. Rock Springs, Wyo., se tem naznanja, da so odšli iz glavnega Jednotnega urada novi certifikati. Vsaka članica naj pride na prihodnjo sejo vršečo se dne 14. maja t. l. da bode dobila svoj novi certifikat. Na dom se bodo poslali certifikati le onim članicam, katere so na potnih listih.

Sojesterski pozdrav!

Apolonia Mrak, tajnica.

NAZNANILO.

Vsem članom društva sv. Jožefa št. 55 K. S. K. J., Crested Butte, Colo., se s tem naznanja, da sem prevzel jaz tajniško mesto, ker je prejšnji tajnik odpotoval od tukaj zaradi slabih delavskih razmer. Prosim torej člane našega društva, živče izven mesta (s potnimi listi), da naj zanjepre pisma naslavljaajo na zdalek podpisane.

Zaeno opozarjam, da mora imeti vsak član oddaljen 50 milj od našega mesta potni list, saj tako društvena pravila določajo. Potni list se mora izdati najmanj za

3 mesece za naprej in za toliko časa je treba istega tudi zanjepre plačati, drugače se ga ne dobi. Pomnite pri tem, da kdor nima potnega lista, ni opravičen do nikake podpore bodisi od strani društva, ali naše K. S. K. Jednote.

Bratski pozdrav do vseh članov in članic našega društva in K. S. K. Jednote.

Math Zakrajšek, tajnik,
L. Box 94, Crested Butte, Colo.

VABILO

na veselico, katero priredi Slov. žensko podporno društvo sv. Ane št. 105 K. S. K. J., New York, N. Y., v soboto, dne 13. maja 1916 v občeznani dvorani rojaka Frank Mraka, 211 Graham Ave., Brooklyn. Pričetek ob 8 uri zvečer.

Tem potom uljudno vabimo vsa cenjena slov. društva iz Greater New Yorka, tako tudi vse posamezne rojake in rojakinje, da na ta večer s svojim obiskom v velikem številu posetijo. V enakih slučajih bode mo skušale tudi me vedno povražati milo za drago. Za prijatelje plesa je preskrbljena izborna godba; torej pridite vsi, ki ljubite lepo domačo zabavo! Na veselo svidenje v soboto dne 13. maja t. l.!

Nadalje se naznanja vsem članicam tega društva, da je društvena tajnica dobila iz glavnega urada Jednote nove certifikate. Pridite torej k prihodnji seji dne 14. maja t. l. ponje!

Odbor.

Sheboygan, Wis.

Dne 9. aprila je minulo pet let, odkar se je prvič brala sv. maša v naši cerkvi sv. Cirila in Metoda. Ker je bil dan petletnice v postnem času, zato smo slovesnost postavili na prvo nedeljo v maju t. j. na 7. maja. Da bo ta dan tem sijajnejši za našo naselbino, se vabijo vsa slovenska in hrvatska društva k tej slovesnosti. Čas ni dopuščal da bi razposlali vabila na vsako posamezno društvo ob času njih seji. Da ne bo treba imeti izvanrednih sej, zato se prosi dotična društva, kakor tudi posamezne članice (ice), da naj to vabilo vzamejo na znanje ter se udeležijo te slovesnosti v polnem številu. V ta namen naj se zbere društva v cerkveni dvorani pred deseto mašo, da skupno odkorakajo v cerkev. Slavnostni govor pri slovesni peti sv. maši bo imel č. g. John Plevnik iz Jolietia.

Po sv. maši skupna seja vseh Slovencev in Hrvatov naše naselbine. Tu se bo razmotrivalo o sledečih točkah: 1) Zmanjšanje cerkvenega dolga, ali pot do slovenske šole. 2) Kaj bo storila naša naselbina za sirote in starem kraju? 3) Društvo "Ilirija" bo

dalo natančnejša poročila o skupnem korakanju na dan "Kinčanja grobov" na pokopališče.

Dolžnost vseh je, da se udeležimo te seje, kajti tu se gre za napredek naše naselbine in za pomoč našim rojakom v stari domovini. Gbtovo se vsak izmed nas zanima vsaj za eno izmed teh vprašanj, ako ne za vsa. Zato naj zavedni rojaki pridite polnoštevilno!

Pripravljalni odbor.

S POTA.

Vedno se mi od urednikov raznih listov zatrjuje, da dolgi dopisi ne zanimajo čitateljev in da se take dopise kaj rado prezira; vsled tega sem za danes združil potne črtice kar iz treh držav skupaj in sicer Colo., Wyo. in Utah.

Te tri gorate, na rudi, s poljedelstvom in živinorejo zelo bogate dežele so kot tri zapadne sestre. Država Colorado je od novega leta 1915 "suha" kot poper; vsled tega ji morata drugi dve drugi pošiljati okrepčevalnih pijač. V Coloradi, tako opevani solčni zapadni državi je res mnogo solčnih evetk in rož, o katerih pa ne bom pisal, omenim le, da so vse te tri države polne tudi grenkega zdravilnega pelina rastočega po raznih prerijah.

Delavske razmere v Colo. so srednje, da po premogokopih južne Colo. celo slabe. Za to državo je mesto Pueblo središče Slovencev; v celi državi bi jih pa lahko našli kakih 8000 rojakov. V Pueblo, Colo., ima društvo sv. Jožefa št. 7 K. S. K. J. svojo krasno lastno dvorano z lepo urejenimi prostori za zborovanja in zabave. Ta dvorana je gotovo največja in najlepša med vsemi drugimi, ki jih lastujejo naša slovenska društva v Ameriki. Čast in ponos društvu sv. Jožefa št. 7! Poleg mnogih trgovcev in nekaj kmetovalcev tega kraja delajo ostali rojaki večinoma po rudotopilnicah. Ravno tako delajo v železnicah tudi Slovenci v mestu Denverju, Leadville in Salida. V teh mestih se nahaja poleg rudotopilnic tudi več zlatih in srebrnih rudnikov; v okolici Trinidada so pa le premogokopi, ravnotako okoli Glenwood Springs, Crested Butte, Colo., i. t. d.

Druga država, ki sem omenil je Wyoming. Središče Slovencev te države je Rock Springs, Wyo. Tudi tu imajo zavedni rojaki svojo lično društvo. dvorano ali Slovenski dom. V celi državi Wyo. živi in dela kakih 3000 Slovencev. Zaposleni so večinoma po premogokopih. So tudi slovenski gostilničarji in trgovci; da celo slovenske ovčarje je najti v tej državi, ker država Wyo. je zlasti glede ovčereje na dobrem glasu.

Tudi v tej državi se dela srednje, ponekod po 4 do 5 dni v tednu, po nekod pa samo po 2 dni.

Tretja država, kjer sem se te dni mudil je Utah. Najbolj znamenito mesto Utaha je Salt Lake City s približno 100.000 prebivalci. V Salt Lake City imajo mormoni svoj tempel, ki presega po lepoti in vrednosti vse druge razne cerkve v Ameriki. Mormoni so znani vsled njih posebne verske sekte o mnogoženstvu. Tu živi njih glavni verski poglavar ali apostol, ki ima tudi nadzirati vse razne naprave in tovarne v mestu, ker celo mesto je last sekte mormonov. Tam delajo vsi za enega, eden pa za vse. Poleg tega mesta se prostira znano jezero (Salt Lake) s popolnoma slano vodo; imenujejo ga tudi drugo Mrtvo morje, kajti v tej vodi ne živi nobena živa stvar!

V celi državi Utah bi človek naštel do 1000 Slovencev. V bližini Salt Lake City dela nekaj naših ljudi v rudotopilnici in zlatih ter bakrenih rudnikih. Tu se dela s polno paro, ker se baker potrebuje za izvoz in izdelovanje municije. Nižje v Utah okoli Helperja so pa premogokopi; tu se dela le od 4 — 5 dni v tednu, ponekod pa le po 2.

V vseh teh treh državah ima naša K. S. K. Jednota 10 društev broječa 1100 članov skupaj. Povedal sem že, da so vse te tri označene države bolj hribovite; ondi je najti dosti gora z večnim ledom in snegom; nižje po dolinah in ravninah je pa podnebje skrajno lepo in milo. Osobito letošnja zima je bilo vseskozi toplo in suho vreme, zlasti v Utah. V teh državah je najti dosti zdravilne ali mineralne vode (Colo. in Utah) ter zdravilnih svetovnoznanjih toplic. Kar se pa tiče v splošnem glede dela, so iztočne države boljše zato, kakor sem že gori navedel.

Tudi tu se rojaki zanimajo za sedanjo svetovno vojno. Eni držijo s tem, drugi z onim. Nedavno je prišlo vsled pogovora o vojni v neki slovenski naselbini tu celo do hudega boja med Slovenci in Italijani. Pri tem je bilo par mrtvih in več ranjenih, ker se je streljalo kakor zunaj na fronti. Oni, sedaj čaka več teh prepirljivcev v zaporu, kdo bo zgubil ali dobil? Po mojem mnenju ne bo noben kralj ali cesar na škodi in izgubi, trpelo bo največ le revno ljudstvo, pa naj si bo že slovensko, nemško, francosko, italijansko, angleško, rusko, belgijsko i. t. d.

S pozdravom

M. Pogorelec.

STUD DO JEDIL.

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Kaj je vzrok izgube slasti do jedil? Večkrat se pripeti, da na naenkrat zgubimo slast do jedil in da se nam celo stadi. Zdi se kot bi narava sama zahtevala, da zmanjšamo jemanje jedil, ker jih ne moremo prebaviti. Oslabljeni prebavni žilci ne morejo več prebavljati kot navadne in zato se uprejo vzeti več. To znači, da potrebujejo pomoči, da zopet pričnejo svoje delovanje brez utrujenosti. Mi priporočamo

Trinerjevo Ameriško Prebavno Grenko Vino

Ta velezna zmes bode najprvo izčistila notranje prebavno delo, jih ojačila in dala jim dovolj moči. Zguba slasti in stud do jedil se bode polagoma zgubil in vi boste zopet imeli

SLAST DO JEDI,
OJAČEN ŽIVOT IN
MOČ ZA MISLITI.

Kakor hitro pripomočki za veselo življenje primanjkujejo, morali bi rabiti Trinerjevo ameriško prebavno grenko vino in spoznali boste začuden, da je zelo koristno. Rabite ga tudi proti:

NEREDNOSTI PO JEDI,
ZAPRTJU,
KISLO ALI GRENSKO KOLGANJE,
RIGANJE,
PLIN — UJED.

Lahko ste gotovi, da Trinerjevo Ameriško prebavno grenko vino vam bode dalo pomoč.

Vsaka družina morala bi vedno imeti dobro zdravilo proti kašlju pri rokah. Morali bi najraje imeti Triner's Cough Sedative, katero ne vsebuje strupenih snovi, kot morfin in kloroforn. Rabite proti kašlju, brenkitam, zagripenju, bolečinam v grlu i. t. d. Cena 25c in 50c. Po pošti 35c in 60c.

Jos. Triner

izdelovatelj

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

Brockway, Minn.

Cenjeni sobrat urednik:—
Prosimo Vas, da obelodanite teh par vrstic iz naše velike slovenske farmerske naselbine. — Najprvo omenjam, da smo minule velikonočne praznike prav zadovoljno prebili. Veselili smo se pomnjenjivega praznika in zaeno bližajoče se spomladi. Zdelo se nam je, kakor bi se res tudi mi zbudili iz dolgega spanja, ali dolge zime, ker je bila res dobra, kakor lansk leto letina.

Naši farmerji sedaj prav pridno sejejo, kjer je suho; po nekaterih krajih pa stoji še voda, kjer si delajo žabe svojo pomladansko muziko.

Naj še enkrat bolj podrobno omenim, kako slovensost smo imeli na Veliko soboto pri Vstajenju; le preveč vetro no vreme je bilo. Vsacega katoličana mora taka slovensost ganiti do srea, čeravno ima mrzlo sree do cerkve. Kako lepo je res bilo, ko se je med eerkenim petjem in ob potrkavanju zvonov vršila procesija pri Vstajenju v spremstvu č. duhovščine: mil. g. škofa in domačega g. župnika, ki sta izvršila obrede. Naš znani rojak Frank Vovk se je zopet ta dan izkazal mojstrom pri streljanju pri velikonočni procesiji. Vse vrste možnarje in "kanončke" je nabasal, da je pokalo kakor na soški fronti. Tudi ta "veliki" se je oglasil iz Škodove tovarne, da se ga je daleč naokrog čulo.

Dalje omenjam, da je tu nevarno zbolel naš znani rojak Gregor Peternel, tako da se je bati najhujšega. Dotičnik je še eden izmed starih gorenjskih korenin; semkaj je prišel eden prvih, kjer se je začetkom ubijal na polju za svoj vsakdanji kruh; sedaj je pa eden izmed najbolj premožnih tukajšnje naselbine.

Tukajšnji Slovenci so večinoma še prav dobri katoličani, seveda kar jih še ni spridil zunanji svet. Pri tem bi bilo želeli, da bi se tudi naša mladina ravnala in živila tako kakor njeni starši. Lepo bi bilo tudi, da bi se tukaj v naši veliki naselbini ustanovilo kako podporno društvo, spadajoče k naši slavni K. S. K. J., pri tem bi se naša mladina bolj vadila v slovenskem jeziku in bi dobivala več spoštovanja do slovensčine. Sedaj imamo prav lepo priliko zavarovati pri tej Jednoti tudi naše otroke z malimi prispevki.

Prav nič se dosedaj ne sliši o kandidatih zakonskega jarma. Presneto mora biti slabo v zakonskem kurniku, ker se naši fantje tako istega boje? Menda se vsak sramuje prašati svojo izvoljenko za roko? Da, da, letos, ker smo v prestopnem letu, bi se moralo vršiti to ravno narobe, da bi naj neveste snubile; pa naj bode glede tega kakor že hoče, bode pa naš slavni "Pečlarski klub" zato bolj napredoval.

H koncu pozdravljam vse člane in članice K. S. K. J., Brockwayčanom pa še enkrat svetujem in želim, da bi v kratkem času ustanovili tukaj novo podporno društvo K. S. K. J., nakar boste tudi čitali ta list, ki je glasilo omenjene Jednote.

Član K. S. K. J.

Kansas City, Kans.

Cenjeni g. urednik:—

Prosimo Vas za nekoliko prostora v Vašem e. listu, ker so dopisi iz naše naselbine bolj redki, osobito vsled tega, ker se jaz na tem mestu še nikoli nisem oglasil.

Jaz sem bil 13 let v trgovini v Pueblo, Colo., in me je odtam vedno vleklo vsled bolehnosti kam na kmotijo. Tako sem si res v državi Kansas kupil 160 akrov zemljišča, kjer sem živel 4 leta; in zdaj sem hvala Bogu popolnoma zdrav. Leta 1892 sem prišel v Kansas City, Kans.; tu sem živel 3 leta, nekaj let zatem pa na farmi; pred 18 meseci sem se pa zopet vrnil v to mesto, kjer sem si postavil hišo za svojo trgovino.

Kakor Vam že gotovo znano, smo dobili v tej naselbini novega dušnega pastirja, ker nas je naš bivši g. župnik Rev. Leskovec zapustil in odšel na faro v Aurora, Minn. Ondi mu želimo dosti uspeha in blagoslova božjega! Ko je naš bivši župnik odpotoval od tukaj, smo bili 4 nedelje brez slovenske službe božje, nadomestoval ga je v tem neki tuj duhovnik. Ljubi Bog je pa videl, da je dosti dobrih in vnetih njegovih ovčic tukaj v Kansasu, zato je nam pa poslal novega slovenskega dušnega pastirja Rev. J. Perseta, kateri je 17 let pastiral v Leadville,

Colo. To naselbino je moral zapustiti vsled ondotnega ostrega ali gorskega zraka; upamo, da mu bode naše podnebje tukaj bolj ugaljalo. Tukajšnji Slovenci smo zelo Bogu hvaležni, da smo dobili tako izvrstnega novega župnika v našo sredino; želimo mu vsled tega le, da bi ostal med nami do svoje smrti!

Ni mi mogoče popisati, kako se je v naši naselbini vse sedaj izpremenilo. Vse je zopet veselo in zadovoljno. To nam dokazuje tudi zadnja velikonočna cerkevna kolekta, ker tolike še ne pomnimo nikdar prej. Cerkev je bila v praznikih vedno natlačena vernega ljudstva do zadnjega kotička. Ako bo šlo to tako dalje, bode treba misliti kmalu na povečanje naše hiše božje. V naši kansaški naselbini je veliko Slovencev, žal da dosedaj niso zadosti skupaj držali v tem oziru. Eni so hodili v nemško, eni v irsko, eni pa v hrvatsko cerkev. Za vsakim dežjem pa običajno kaj rado solnce posije, — radi tega trdno upamo, da bodo vsi ti rojaki zapustili tuje fare in se oklenili zopet svoje domače slovenske cerkve.

Tukajšnji Slovenci so pa vseeno hvale vredni, kar jih je držalo še skupaj, da so si postavili tako

lepo cerkev, farovž, šolo in dvorano in to v tako kratkem času, v 7 letih. Lahko smo torej vsi ponosni na to. Kdor pride semkaj v naše mesto, se mu bo zdelo ravno tako, kakor v starem kraju, popolnoma domače. Tu je dosti različnih slovenskih trgovcev, pa tudi nekaj kranjskih Nemcev. Nedavno je enemu izmed teh umrla mati, pa je dotičnik naznanil v angleških listih, da je bila pokojnica doma iz Nemčije! Menda so ti radi tega Nemci, ker so svojačasno vozili v Črnomelj drva z eno kravo. Oprostite šali!

Rojakom, ki potujejo po družinih državah, ter jih morda vodi pot čez Kansas bi svetoval, da se naj oglasijo tudi v naši lepi naselbini, Kansas City, ki leži ravno v sredini Zdr. držav. Tu je najbolj zdravo podnebje in skoro vedno dosti dela. In kjer je delo, je tudi denar, in kjer je denar, je najti tudi dobre ljudi. Tukaj imamo tudi dosti podpornih društev in prijaznih Slovencev. Trdno sem prepričan, ko boste prišli semkaj se boste počutili kakor doma. Posebno pa vabim semkaj cenj. člane naše sl. K. S. K. J.

S pozdravom

Math Mayer,

426 N. 6th St., Kansas City, Kans.

FRANC PIRC

apostolski misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.

(Dalje.)

"Nekdaj sem priporočal va misijonskem potovanju delo Indijancem po Minnesoti. Pravil sem jim, kako bi vedno lahko živeli brez pomankanja in dobro, ko bi se poprijeli pridno dela na polju in vrtu, kakor beli. Star Indijani mi na to odgovorili: "Oče, nam pripovedujejo naznanila iz starodavnih časov, da Veliki Duh Indijancev ni vstvaril za delo, ampak samo za lov. Velik, vsega močnejši Duh je namreč od začetka vstvaril tri muže in tri žene. Vzel je v roko kos ilovice, dihnil v njo in bil je beli človek. Nagovoril ga je Veliki Duh tako-le: "Nič kaj mi ne dopadeš, ker si bel." Vendar mu je dal ženo jednake barve za tovaršico. Sedaj je vstvaril mogočni Duh črnega človeka in mu dal črno ženo. "Ti mi pa še manj dopadeš," rekel mu je, "preveč črn si." Naposled je naredil rujavega človeka, kakoršni smo mi Indijanci in mu dal ženo. "Vidva mi zelo dopadeta, ker nista ne bela, ne prečrna; zato bodeta živela brez dela, lov vaju bode preživil." Belemu človeku pa je govoril Veliki Duh: "Z velikim trudom bodeš obdeloval zemljo; polje in vrt te bodeta živila." Zamorec pa je rekel: "Ti bodeš vedno suženj belemu; preživil te bode, če mu bodeš prmo delal." Seveda sem staremu Indijancu vse to pojasnil iz pisma.

To nam spričuje, da tudi popolnoma neoliki, divjaški Indijanci verujejo v vsemočnost Stvarnika. Med nami jih je pa toliko, ki se radi "olikance" imenujejo in se jako ponašajo s svojo puhlo modrostjo, o božjih rečeh so pa neizrečeni nevedneži; Stvarnika še ne poznajo... Pač sramota!

Če ogledujem revne Indijance med kterimi že nad 30 let živim, in če premišlujem njih žalostni stan, o kako iz srea rad bi zaklial slehernemu na uho: Pomagajte, pomagajte, priskočite vsak po svoji moči, da se tudi te ovčice pripeljejo v zavetje naše sv. Cerkev. Res je naša vlada v ta namen odločila precejšnjo doneske, pa prišli so v nezveste roke in potrosili se drugače. Ne manjka tudi trinogov, ki neizrečeno neusmiljeno ravnaajo z Indijanci, ter jih tako hujskajo proti belim. Pa tudi umazanih, brezvestnih časnikaarjev je mnogo, ki dražijo vlado zoper rezeve Indijance. Gledé na vse to povzdignem zopet svoj glas za to-le prošnjo: "S slabotnim glasom Vam jaz starček iz srede svoje puščave klišem na sree: Zjedinite se in ustanovite v imenu Jezusovem društvo za spreobrnjenje in oliko Indijancev, kterih še nad 100.000 živi v temni neveri, kteri bodo pogubljeni na duši in telesu, če se jim kmalu ne pomaga."

Ta list nam zopet kaže njegovo gorečnost za spreobrnjenje Indijancev; hotel je biti vsem vse, posluževal se vseh pripomočkov, da bi vse pripeljal v hlev Kristusov. Budil je svoje katoliške sodržavljane, naj z dobrodelnim društvom pomagajo misijonarjem.

Med tem so tudi po Slovenskem marljivo nabirali darov za slovenske misijonarje med Indijanci, zlasti po uredništvu "Danice". Za te milodarove se je čast. starček

zahvalil v več listih. Tudi kot vezilo za zlato mašo so mu Slovenci poslali po uredništvu "Danice" lepo svoto 403 gl. 42 kr. — Ne morem drugače, nego da še enkrat opomnim, kako dobro se obrne vsak novič, kterega daruje, verni Slovenec, za misijone med divjaki. Iz do sedaj navedenega si pač že lahko spoznal, dragi čitatelj, koliko s tem pripomoreš za razširjanje sv. vere; zbiraš si v nebesih zakladov, kterih rijsa ne sne, in tat ne ukrade; za ktere še sam ne znaš, ter si izprosiš obilnega blagoslova božjega, ker si deležen vseh dobrih del.

Obširno poročilo o svojem in pomočnika gosp. Tomazina delovanju tega leta je poslal sivi starček Ljubljanskemu knezoškofu J. Vidmarju dne 20. listopada iz Crowinga.

"Ker gre h koncu cerkveno leto, naj mi bode dovoljeno svojem ljubemu domačemu višjemu pastirju in nepozabljenemu svojem dobrotniku sporočiti o svojem misijonu med Indijanci Očipvanškega rodu in o svojem delu med njimi — danes, ko nastopim osemdeseto leto svoje dobe.

Ker so sv. Oče v Rimu podelili tudi nam preveliko dobroto sv. leta, imel sem najprej v četverih soseskah belih katoličanov, med Francozi, Nemci, pol Indijanci in pa po šestih okrajih svojih katoliških Indijancev toliko opravila, da mi ni blo moči misliti na to, da bi pridobil svoji čredi novih dušic. Odložil sem poduk onih divjakov, ki so se mi ponudili za sv. krst. Prdužil sem le veliko otrok in le nekaj divjakov, večidel bolnih, na novo Kristusovi cerkvi.

Bilo je pa letos med belimi in Indijanci zelo veliko bolnikov. Klicali so me dan na dan na pomoč, naj jim pomagam k zdravju. S pomočjo božjo sem bil s svojimi homeopatičnimi zdravili jako srečen. To mi je pridobilo toliko zaupanje pri divjakih, da so me kaj radi sprejemali in poslušali resnice sv. vere.

O svojem letošnjem misijonskem potovanju nimam kaj posebnega omeniti. Ustanovil sem le ob tako zvanem Postvrjem jezera (Trout Lake) Namgos-Okangu — nov misijon. Našel sem tu prav delavne, dobre in nepoplačene Indijance, ki so mi obljubili, da radi sprejmejo sv. vero, če le dobe duhovnika, ki bi jih podučeval. V ravno tem kraju mi nekega dne nasproti privesla divjak v malem, iz brezovega lubja narejenem čolnču. Poleg njega sedi žena njegova, ki žalostno pogleduje na umirajoče dete, ki jej v naročju leži. Ogovorim ga; pripovedujem mu o potrebi sv. krsta ter vprašam, bi li ne privolil, da krstim bolno dete. Ko mi odgovori, da ne, ponudim se mu za zdravnika in ogledujem otroka, če bi mu bilo še pomagati. To dopade divjaku. Dete je bilo zelo umazano po obrazu, neizrečeno zateklo in kaj, kaj blizo smrti. Namočim svojo belo rutico v vodo, očedim dete po obrazu; pri tem pa stisnem rutico, da je voda eurlala na čelo, in sicer v podobi križa. Sam pri sebi pa sem tiho izrekoval bese-

de sv. krsta. Tako je prejele dete sv. krst za silo; starši pa še vedeli niso o tem. "Glej, — rečem materi, — sedaj je tvoje dete očiščeno; je lepo in čisto kakor angelj!" Mati se mi zahvali in poljubi svoje dete; g. Ig. Tomazin pa, ki me je spremljal na tem potovanju, smehlja se mi prijazno, ker se je udeležil dobrega dela, pridobitve ene duše; bil je tudi krstni boter.

Moja zdravila sicer niso pomagala; bolno dete je umrlo še isti dan. Ali njegova duša se veseli v nebesih in za me prosi Boga.

V Leech Lake — (Pijavčjem jezeru) — sem oznanoval sveti evangelij nevernikom in protestantom ter jim natanko razložil resnice sv. vere. Moj predragi sodelovalec v vinogradu Gospodovem, g. Tomazin, pa je prijazno k sebi zbiral otroke in podučeval v katekizmu. Sedaj že prav dobro molijo in pojo. Vsled tega je prišlo k meni osem glavarjev, naznanivši mi, da bi se spreobrnili, ko bi ostal jaz pri njih ali kak drugi dober duhovnik, da bi jih podučeval v sv. veri. Ti glavarji že — kar je bila vojska — dobro poznajo moč sv. vere. Takrat so taborili 3 milje od Crowinga v temnem gozdu, hoteč prihodnji večer napasti Crowing in vse bele pomoriti, ako bi se jim ne udali. Šel pa sem k njim ter jih pomiril. Od one dobe me imajo radi in me zvesto poslušajo. Nočejo se več imenovati protestanti, niti trpeti njih učenikov med seboj.

Na tem potovanju sem tudi obiskal svoje Indijance ob Mississippiju v Mičimickang-Pakeganu in v Sand-Lake. Kristjane sem potrdil v veri in jih podučil, otroke pa krščeval ter tudi ozdravil mnogo bolnikov. V Sand-Lake je bil tudi stari glavar bolan. Svetujem mu, naj bi sprejel sv. vero ter se dal krstiti. Ta pa pokliče vse svoje podložne možake k sebi ter jih vpraša, kaj bi storil, ko bi sprejel katoliško vero. Odgovore mu, da bi storil ravno isto...

Trudim se, da bi pridobil duš, kolikor največ morem. Še to jesen sem potoval v svoj najdaljši misijon k Rudečemu jezeru, Red Lake, devet dni daleč; spremljal me je tje le neki Francoz in nazaj star Indijanec. Vendar ta pot ni nič škodovala mojemu ostarcelu življenju; doživel sem pa mnogo dušnega veselja. Sprejemali so me veselo in gostoljubno, gostovali me, poslušali moje pridige in sprejemali moje nauke. Veliko se jih je prav goreče udeležilo odpuvkov sv. leta. Mnogo otrok in nekaj odraslih sem krstil ter ozdravil z božjo pomočjo tudi veliko bolnikov. Naposled sem pa vendar moral hiteti, da bi ne bil kje v vodah zamrznil s svojim misijonskim čolničem. Kaj težko sem se ločil od svojih otrok v Kristusu.

Vrnivši se od tod sem obiskal svoj indijanski misijon Cass Lake, kjer stanuje kakih 30 družin. Mudil sem se pri njih jeden dan; krstil sem neko bolno ženo, pa nekaj otrok. Ko bi bil pa mogel mesec dni pri njih ostati in dan na dan jih podučevati, gotovo bi bili sprejeli sv. krst vsi ti dobrovoljni Indijanci.

(Dalje prihodujič.)

Severni jelen vleče lahko tekom 12 ur 200 funtov teže z 10 milj brzine na uro.

Frank Petkovšek

720 Market Street

WAUKEGAN, ILLINOIS.

Zastopnik ramih parobrodskih druš. Pošilja denarje v staro domovino in o pravihi notarske posle.

Se tople priporoča Slovescem v Waukegan in okolici.

MARIJA SLUGA

1828 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Telephone Canal 4739 izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena

BABICA

se ujudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam.

Dr. Martin J. Ivoc**Slovenski zdravnik**

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.

Corner Clay St.,

JOLIET, ILL.

Urad zraven slov. cerkve.

Uradne ure: 10—12; 3—4; 7—8.

Chicago telefon: 4295.

Dom 2192 L.

ŠE NIKDAR

niso bile avstrijske krone tako po ceni kakor sedaj. Poslužite se torej teugodne prilike in se spominjajte svojcev v stari domovini s kakim denarnim zneskom. Pošiljajte so jamčene.

Sedaj Vam pošljem K 100 samo za \$14.40

Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.

Se Vam priporočam spoštovanjem

JOSIP ZALAR,

1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

JOSIP PERKO

SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. WOOD STR.

CHICAGO, ILLINOIS.

Telefon Canal 298

Se priporoča rojakom Slovescem za obilen poset.

"Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovansko unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotvila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito Vam priporočamo zelo pripravne Vplativne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Pobotnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po sklađih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,
v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA
V PITTSBURGU.

USTANOVljena L. 1852.

Lastno poslopije.

SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI.
— ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI.
INOZEMSKI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo

100 KRON ZA \$14.00

POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljave za slovenske kraje izplačuje v našem imenu ljubljanska podružnica C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK
CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.
PITTSBURG, PA.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

IZHAJA VSAKO SREDO.

LASTNINA KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIKE JEDNOTE V ZDRAZENIH DRZAVAH AMERIŠKIH.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

NAROČNINA:
Za štano, na leto.....\$0.60
Za neštano.....\$1.00
Za inozemstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rates:
For Members, per year.....\$0.60
For Nonmembers.....\$1.00
For Foreign Countries.....\$1.50

Preprečene nakane.

Med vsemi, v Zedinjenih državah bivajočimi narodi so Nemci svoji novi domovini najbolj nelojalni in nevaležni; to se je osobito pokazalo zadnji čas, odkar je njih blažena Nemčija zapletena v sedanjo evropsko vojno. Jeze se vsled tega na Američane, ker ti nikakor nečejo trobiti v njih rog, oziroma, ker v tem kritičnem času ne simpatizirajo z Germanijo.

Hvala Bogu, da živimo v državi, kjer ima lahko vsak stanovnik, ali državljani svoje prosto politično prepričanje; — kjer se ne pošilja političnih zločincev v do smrtne ječe, ali jih strelja, kakor zajce na lovu. Pretežna večina ameriškega ljudstva obsoja Nemce vsled njih bahanja, vsled neopravičene opustošenja nesrečne Belgije in vsled nemške zarotniške propagande v Zedinjenih državah. Dokazano je, da je Nemčija poslala kmalu po izbruhu vojne v Zedinjene države več svojih agentov, ki so za mastno plačo tu romali od mesta do mesta in delali reklamo za Vsenemčijo. Berlinsko vlado stane to početje ogromno denarja, ker je ta podkupila poleg tega tudi več ameriških uplivnih nemških listov, da vedno pišejo v prilog Nemčije.

Ker niso zamogli ti nemški politični apostoli z lepa ničesar doseči, so podkupili in tu najeli dosti nemških Judežev, kojih namen je bil nastopiti z nasilstvom, da bi škodovali Zedinjenim državam, oziroma ameriški trgovini. Koliko nemških zarotnikov ima naša zvezna vlada že pod ključem; vse te zadene zaslužen plačilo v ječah.

Da se prepreči nadaljevanje nakane tako patriotičnih ameriških Nemcev, je naša vlada določila par sto najboljših detektivov, ki zasledujejo vse take osumele agitatorje. Šele pred nekaj tedni so v New Yorku zaprli enega izmed najbolj nevarnih nemških špijonov, grofa Maksa Loudena. Ker je bil ta gospod "grof" poleg ovaduha še bigamist, so ga obsodili v ječo za nedolocen čas. Nemška vlada se ni vsled te obsodbe nič pritožila, ker zna, da je njen agitator zaslužil to plačilo.

Nad vse zanimivo je Loudenovo zadnje odkritje o nameravanih nakanah ameriških Nemcev, ki so hoteli iz masčevanja do svoje sovražnice Anglije z združenimi močmi napasti Kanado. Glasom izjave tega nemškega ogleduha se je to zaroto osnovalo v naši domovini že na jesen l. 1914. Glavni vodja in zarotnik te nepostavne propagande je bil neki nemški višji uradnik, poslan semkaj iz Berlina, da bi tu deloval v prilog svoje vlade.

Namen tu živčih Nemcev je bil ustaviti l. 1914 kanadskim vojakom potovanje v Anglijo; nameravali so nepričakovano napasti Kanado od več strani. V to svrhu se je nabralo med ameriški Nemci velikanski sklad v znesku \$16,000,000; k temu so prispevali večinoma premožni ameriški nemški trgovci in zasebniki. Nemška centrala zarotnikov je nameravala zbrati skupaj 150,000 moč iz vrste tukajšnjih nemških rezervistov in drugih, zato dobro plačanih oseb. Po vseh večjih mestih so imeli ti zarotniki svoje skrivne naborne postaje; sprva jim je slo vse tako gladko izpod rok in po sreči, da so bili sigurni zaželjenega cilja. Izdelane so imeli že načrte, da naj se postavi čez mejo na kanadsko stran 120,000 do cela o-

boženih bojnikov, en polk artilerije, in en polk brzostrelcev; 20,000 moč naj bi bilo pa pripravljenih za rezervno. Prva brigada ameriških Nemcev naj bi imela svoje zbirališče v New Yorku, druga med Pittsburghom in Buffalom; tretja blizu Philadelphije; četrta pa med Detroitom in Milwaukeec.

Ta zarotniška armada je imela izdelane že vse načrte, kako bi naj prekoračila našo mejo in se navadila v Kanado in sicer: iz Silver Creaka, N. Y., do Welland prekopa ter Windmill-a ob kanadski meji. Dalje, iz Wilsona in Watertowna, N. Y., do Port Hope in Kingstona; — iz Detroita pa do Windsorja. Prva divizija bi se morala zbrati pri Cornwall-u v Kanadi in zasesti Ottawa, glavno mesto kanadske vlade.

Najbolj zanimiv in zvit je bil pa načrt Nemcev glede mobilizacije. Da bi stvar ne vzbujala preveč pozornosti v javnosti, so Nemci hoteli prirediti od meji, blizu jezer in rek velike piknike. Naznanilo glede teh piknikov, naj bi se bilo že 10 dni prej objavilo v raznih nemških in tudi angleških listih; vsak nemški rezervnik je pa to že sam dobro vedel, kaj pomeni nameravani piknik? Na ta način bi se bilo v raznih obmejnih krajih prav lahko zbralo 150,000 nemških izletnikov, ali pravzaprav rezervnikov, ki naj bi od tam dalje vdrl v Kanado. Nemci so imeli v to svrhu najetih že tudi 80 raznih parnikov za prevoz mostov, municije in vojnih potrebščin. — Vse te nakane je pa naša vlada pravočasno izvovala in Nemcem prekrizala načrte.

Grof Louden se je končno naravnost izrazil, da bi vsi ti nemški rezervniki v slučaju vojne med Zedinjenimi državami in Nemčijo za gotovo stopili v bojno vrsto Nemcev, in bi se na ameriških tleh borili z Nemci zoper Američane.

Ni torej čuda, da je zadnje senzacionalno razkritje grofa Loudena postavilo v Zedinjenih državah bivajoče Nemce še v slabšo luč.

Prav vsled tega je pričela tudi naša vlada bolj strogo nastopati pri naturalizaciji. Vedno čitamo v raznih listih, kako je ta, ali oni zvezni sodnik priporočal proslcem drugih državljanskih papirjev patriotizem, ali domoljubje in sicer domoljubje do njih adoptirane domovine, do Zedinjenih držav. Rotil jih je in jim razkladal, da morajo biti kot državljani zvesti samo naši močeni Kolumbiji oz. stritu Samu, in da bi se morali, v slučaju izbruha vojne boriti tudi z njih staro domovino. Kdor izmed kandidatov ni sodniku pri javni prisegi tega obljubil, je bil odklonjen, ali da se mu ni dalo državljanstva papirja. Mislilo, da je to iskustvo in slišalo zadnji čas tudi nekaj naših ameriških Slovencev, ki so postali državljani. Kdor nam tega ne veruje, naj se osebo pri dotičnikih informira, pa se bo prepričal.

Te končne stavke smo napisali tukaj vsled tega, da bi vzbudili med našimi ameriški Slovenci več ljubezni, vdanosti in spoštovanja do naše nove domovine.

Usoda Avstro-Ogrske.

In vendar enkrat, so se pričele odpirati oči ljudstvu avstro-ogrsko monarhije! Prišlo je namreč do zaključka, da je mir več vreden, kakor pa krvavo, dolgotrajno klanje. Preko Švice se poroča raznim ameriškim listom, da so se v tem pogledu Ogrji prvi zdramili, da želijo premirje, ker jim gre baje že za kožo. Skoro vse ogrsko časopisje je pričelo zadnje dni pisati v prilog zopetnega miru po želji svojega ljudstva.

Pri tem povdarja to časopisje o sobito zadnji zanimiv govor angleškega ministrskega predsednika Asquitha v parlamentu, med tem ko so govoru nemškega državnega kancelarja ne daje toliko vrednosti in pomena. Govor tega nemškega diplomata smo pred kratkim priobčili na tem mestu.

Ogrsko časopisje dobro ve, da se je nedavno mudil zunajni minister Burian na nemškem dvoru, kaj je tam čul in zvedel glede bodočnosti cele Avstro-Ogrske. Avstrija, dasiravno bi morda že sama rada stopila v mirovna pogajanja, ne sme tega ukreniti vsled "višjega" ukaza svoje zaveznice Nemčije. Nemčija hoče s pomočjo avstrijskih vojakov zmagati na celi črti in se boriti toliko časa, dokler ne pade zadnji, za vojno sposoben mož ali mladenič. Tu se ne gleda kdo se pravzaprav najbolj na fron-

ti bori, gre samo zato, da se bo končno pela večna zmagovalna hvala in slava Nemčiji. Vsled pritiska Nemčije so v Avstriji odpočili pod zastavo že letnike 1866, ali 50 let stare moše; poleg tega so morali iti na zopetni nabor vsi oni, katere je vojaška naborna komisija že kdaj zavrnila, med temi so tudi razni ranjenci in celo po-habljenici. Poleg tega je izdalo avstro-ogrsko vojno ministrstvo tudi odredbo, da se mora izročiti v vojne svrhe vse pse, ki bi bili predstražam kakor koristi pri zasledovanju sovražnika.

Ogrsko časopisje se sedaj bridko pritožuje čemu se ni še pričelo z mirovnim pogajanjem? Angleški ministrski predsednik se je baje v svojem, že omenjenem govoru izrazil, da Anglija nikakor nima namena uničiti Nemčije; načrt nje in njenih zaveznikov je bil le, da se prepreči zopetno sedanjemu svetovnemu klanju podobno početje.

Ogri so skoraj gotovo tudi že izvedeli kaj ravno namerava ukreniti Nemčija po dokončani vojni. Čuje se, da so v Berlinu že izdelani načrti, da naj se celo sedanjo habsburško monarhijo razdeli v razne, male posamezne države, za lastno avtonomijo. Nad vsemi temi naj bi pa imela Nemčija vrhovno gospodarstvo. Tako je n. pr. Češki obljubljen zopet samostojnost; misli se jo razdeliti v 6 pokrajin; pri tem pa naj bi ne imeli Čehi nobenega ljudskega zastopnika, ali poslancev v parlamentu. Tudi Galiciji, z 12,000,000 prebivalci se obljubuje avtonomijo. Novi Galiciji naj bi vladal podgoverner, kak avstrijski princ, katerega določi avstrijska vlada s sporazumom Nemčije. Enako bi ne imeli tudi galški poslanci svojih mest v parlamentu. Sedaj pride pa na vrsto Ogrska. Nihče ne ve, kaka usoda čaka to kronovno? Ogrsko časopisje je mišljenje, da bo do končani vojni njena samostojnost, ali neodvisnost propala. Eni mislijo, da si namerava isto razdeliti Nemčija in Avstrija s tem, da bi se jo enostavno k drugim državam priklopilo.

Naravnost težko je danes govoriti, ali soditi, kaj se bo po vojni zgodilo z našimi slovenskimi kromovinami? Bodo li ostale iste še vnaprej po starem načinu pod avstrijskim žezlom ali ne? Bodo li Slovenci po vojni imeli več pravice in ugleda od strani svoje vlade? Kako plačilo jim bo dala dunajska vlada za njih junaško bojevanje v sedanjem bojem vrvenju? Kakor se čita iz starokraj-skih listov ne morejo naši, omiljanja vredni rojaki onstran oceana dosti pričakovanja od Dunaja, ker se jim bo vzel morda še te pravice, katere so uživali zadnja leta. Slovensčeno se bo skušalo spraviti s pota; iz javnih uradov, šol itd. Nekateri znane slovenske domoljubne pesmi so že sedaj prepovedane (Hej Slovani!), slovenske trobojnice se ne sme več nositi, ali javno razobesiti (turško pa lahko!). Razna narodna slovenska društva so od vlade ustavljena, oziroma prepovedana, tako tudi nekaj slovenskih časopisov. Na državni železnici se je za vse u-službenec uvedel le nemški jezik kot obližni jezik. Ne Primorskem izdaja vlada svoja uradna poročila in javna naznanila še vedno najprej v laškem? jeziku.

Narodne voditelje Slovencev je vlada zaprla. — In še več drugih slučajev bi se tu lahko navedlo. To so torej že danes posledice sedanje vojne in to je že sedanje plačilo avstrijske vlade naši tužni Sloveniji, ki je že darovala na stotisoce svojih vrlih sinov za domovino. — Omenili smo že svoječasno, da je avstrijska vlada prej Slovence stavila vedno v zadnjo vrsto, ter jih je prezirala; kmalu po izbruhu vojne so pa naši ubogi Slovenci naenkrat "avanzirali". Avstrijski vojni moloh jih je postavil v prvo vrsto, — da v prvo vrsto na — fronti, kjer so vsled tega tudi prvi padli. — Kdor tega moče nam verjeti je, ali popopolnoma slep in gluhi, ali ima pa morda popolnoma zakrlo srce do svojega nesrečno teptanega naroda v stari domovini.

Naša Gorica.

Goriško, v mareu 1916.

Glasovi o Gorici.

Ves svet gleda na Gorico, oči vseh so obrnjene na prestolico naše Goriške, ki je izpostavljena že deseti mesec ognju italijanskih topov, ki prinašajo nad njo, me-

sto odrešenja, uničenje in opustošenje. Središče goriških Slovencev, naša solčna Gorica, mesto, obdano z vrtnimi nasadi, prepuščeno razdejanju. In sovražni tuje vidni natančno na višinah St. Ferjana in Cerovega vsakega človeka, sprehajajočega se po goriških ulicah. Namesto kulture je prišlo razdejanje. In ljudem, izgnanim iz goriškega mesta, se toži po domu, in prebivalci goriškega mesta v kletih, hočejo solnce. In pišejo ljudje o Gorici, in na izločenih oknih goriških laških knjigarn so že med vojsko stale izločne laške brošure, ki hočejo dokazati, da naša Gorica ni Gorica, ampak čisto laška Gorizia. In nemški profesor na nemški gimnaziji, dr. Zimmermann, je še pred dnevi priobčil v "Pester Lloyd" podlistek o "Goerz an der Isnitz." Ne dvomimo, da je imenovan profesor pisal bona fide — v dobri veri iz miljeja, v katerem se je gibal, vendar bi bil zgodovini in resnici s pestjo v obraz, kdor bi pisal in govoril: Goerz an der Isnitz" ali kaj podobnega.

Gorico so sezidali Slovenci; l. 949. se prvič imenuje ime Gorica. In kdor bi trdil, da je izvor imena Gorice italijanski, se zdi človeku, kakor da bi sanjal. Cesar Otto imenuje v darilni listini, v kateri podeljuje l. 1001. del Gorice oglejskemu patrijarhu Ivanu, da se Gorica, tedaj še vas, imenuje v slovenskem jeziku Gorizia (recte Gorica) "Damus et donamus cum omne jure Johanni Patriarchae — medietatem unius villae quae selavonica lingua vocatur Gorizia" (Czörnig, 477). Avtohtono prebivalstvo Gorice je slovensko in deloma tudi furlansko. Furlani so imenovali in imenujejo še sedaj Goricio po slovenskem Gurisica. Italijanska je bila spočetka le duhovščina, nemško in deloma italijansko je bilo le plemstvo. Italijani so se priselili v Gorico v večjem številu šele v 17. stoletju. Zanimivo je, da se je poklonitev goriških meščanov o priliki nastopa vlade nadvojvode Karola (leta 1564.) izvršila v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku. (Czörnig, stran 926.) Iz poročila nuncija Giralomo Porzia se dá posneti, da je bil značaj Gorice v 17. stoletju slovenski. Giralomo Porzia poroča namreč l. 1567.: "V jedi, pijači in obleki so Goričani Nemci (to se pravi v nasprotju z Italijani: Slovenci); splošno se govorijo trije jeziki: nemško, slovensko in italijansko. (Czörnig, str. 926.)

Kakor sem že omenil, so se Italijani preselili v Gorico šele v 17. stoletju, takrat, ko je vsled turških in benečanskih bojev bila dežela in mesto zelo opustošeno. In sicer so bili novi italijanski priseljenici obrtniki in trgovci z Benečije, ti, ki so se pred kratkim časom iz svojih trgovin v Raštelu in drugod psovali avtohtono slovensko prebivalstvo — "priseljenci." Va fuori o straniero!

In vendar je v kljub močnemu valu italijanskih priselencev imel slovenski jezik med italijanskim in nemškim še polno moč in veljavo, kar mora z žalostjo konstatirati namestnik graške vlade, škof Stobaeus, ki se trudil dvigniti nemški jezik zopet do prejšnje veljave. Ta pravi v pismu na nadvojvodega tajnika Petra Casol: "Želim, da se uporaba nemškega jezika, katerega je nadvojvoda Karol s tako dobrim uspehom uvedel, da so se vršile sodne razprave v nemškem jeziku in je tudi drugače občevaranje bilo nemško. Sedaj pa imenovani jezik propada in namesto nemškega jezika se je vrnil barbarski jezik (recte slovenski), ki ni ne latinški, ne italijanski. Da lahko sodimo, kake koristi je znanje nemškega jezika, bi omenili, da se mišljenje in čuvstvovanje ljudstva krije navadno z jezikom, ki ga ljudstvo govori." (Czörnig, str. 928.)

Zanimivo je, da je bilo dobrih sto let po invaziji Benečanov l. 1875. na Goriškem 130.748 Slovencev, 47.841 Furlanov, 2150 Nemcev, 403 židje in le 15 tisoč 134 Italijanov (Czörnig.)

Slovenci v Gorici pred vojsko.

V Gorici je vladala pred vojsko neomejeno italijanska liberalna stranka. In vendar so bili Slovenci, ki so tvorili v Gorici državi in dinastiji udan element, opora Avstrije na jugu. Toda to so znane stvari, in ni treba, da bi o njih govorili.

In pri ljudskem štetju, kako so nas skušali zamolčati, s kakim a-

paratom je delal magistrat, da bi nas čim manj naštel. Leta 1900 so nas naštel magistratoveci le 3567. In tudi leta 1910 so hoteli delati po prejšnjem zgledu, če ne še huje. Toda preprečila jim je sama skušala s svojimi organi ugotoviti in popraviti dejanski položaj. Toda vsega se ni več dalo popraviti. In tako so našeli Slovencev 11,000 in 14,000 Italijanov. A gotovo je bila v Gorici najmanj polovica Slovencev.

Solčna Gorica.

Kdaj se vrnejo Gorici, solnčni naši Gorici lepši časi, kdaj bo zopet tuje pogani iz naših Brd, od Soče tja daleč, daleč nazaj, odkoder je prišel? Va fuori o straniero! Ne potrebujemo te, tuje. Kdaj bo zasvetilo Gorici solnce, kdaj se zopet dvigne iz razvalin v novi slavi naša lepa Gorica? Že od pamtveka smo bili tu mi Slovenci, na tvojih tleh, Gorica, zvesti cesarju in Avstriji, a strah in trepet sovražnikov habsburške dinastije. In tudi vnaprej hočemo bivati v svoji Gorici, s praviciami, ki nam gredo po našem številu in kulturi. Italijanska vladajoča stranka v Gorici ni nikdar ljubila Avstrijo, ampak Avstriji udano je bilo le domače prebivalstvo, slovensko in furlansko. In s Furlani smo živeli v miru in slogi, le Italijani so vedno delali razdor. Ne "Gorizia sul Isonzo," ne "Görz an der Isnitz," ampak Gorica je in ostane naša slovenska "Gorica ob Soči." Solnce Gorici!

Smrt srbske mladine.

Dopisnik turinške "Stampe" Ferri Pisani je doživel umikanje srbske armade pred Mackensenom in smrtni boj tega naroda. Toda vsa grozota v tem umiranju celega naroda izgine pred spominom, kar je moral videti kasneje.

Najbolj žalostno sliko je videl v vasi Nido na čudovitem otoku Krfu. Ko se je srbski narod pripravljaj na smrt, tedaj je po vaseh Stare Srbije klical boben 17. 16 in celo 15-letne dečke. Ko so armado in arhive spravljali čez mejo, so skušali zbrati bodoče moše, ki naj bi nosili puško in brnili domovino. Že v evetju mladosti so jih nvrstili v armado, ker nihče ni mogel vedeti, kako dolga bo vojna. Tako se je zbrala armada 30,000 smrti zapisanih rekrutov. Toliko jih je bilo pri odhodu. Drugi je izbežali vojaki so imeli na potih svojega umikanja svoja zbirališča. Pa naj je bila v njihovih vrstah še tako velika potlost, vendar so se poslušali povečala, imeli so še častnike, nekateri polki so še imeli zastave ali drugo bojno znamenje, okoli katerega so se vojaki mogli zbirati. Ta armada dečkov pa ni imela niti povečala, niti častnikov, ne zastave... da niti ničesar, da bi potolažila svojo lakoto.

Na albanski meji je čakal na dečke jezdec. Stegnil je roko proti solnčnemu zahodu in je zaklical koloni: "La dalje v tej smeri! V enem mesecu pridete do morja. Tam boste našli ladje." In zaobrnil je konja in zdiral k tistim, kar jih je še ostalo od njegovega polka.

Tako so potovali ti rekruti proti zahodu. Noč in dan so hodili. Od utrujenosti, lakote in mraza je obležalo na stotine teh dečkov. Po svojih taboriščih so vsako jutro puščali mrtva trupla onih, ki so se prešnji večer tamkaj vlegli k večnemu počitku. Nezaslišano je, koliko pomanjkanja more prenesti človeško bitje. Dečki so jedli travo in drevesno skorjo, toda na cilj jih je prišlo samo 15,000. Potem je prišel čas strašnega čakanja. Marsikdo, ki je napol mrtve prišel na obalo Adrije, se je zgrudil, da nikdar več ne vstane.

Ko je prišla ladja, da jih prepele na Krf, so jih našli še 9000: 9000 potujočih mrličev in po 24 urni vožnji so bili pri otoku. Toda kratka vožnja je še marsikteremu vzela življenje. Oni, ki so toliko časa morali stradati, so podlegli nenadni smrti, ko so se končno mogli najesti. Ta žalostna pošiljatev je bila namenjena za vasico Nido. Tu so pod olive in oranžje na čarodajnem otoku izkrcali, kar je še ostalo živga od te smrti posvečene čete.

Minil je mesec. Kdo ve, koliko teh najbolj bednih bi se dalo rešiti: Vsakdo bi potreboval sobe, postelje, bolniške oskrbe, mleka in nežne postrežbe, Krf vsega tega ni nudil. V začetku je bil za

vse umirajoče samo en zdravnik. Kmalu je prišlo več požrtvovalnih mož, toda smrt je že opravila svoje delo. Preveliko pomanjkanje je vzelo telesne sile. Položili so jih v postelje; umrli so. Dali so jim jedi za lakoto; umrli so. Imeli so solnce, da bi ogreli svoje prezeble ude; umrli so. Slika groba v vonju rož. Čakanje na smrt je vse te dečke izenačilo. Po soto-rih leže tesno drug poleg drugega in življenje v njih ugaša počasi. Njihov obraz nima več izraza, samo oči so široko odprte, kakor da gledajo vse prestane grozote.

Ob obali stoji mrtvaška ladja "San Francesco d' Assisi." Čaka na žalostni tovor mrtvih mladeničev, da jih daleč zunaj potopi morje. In ko je pripravljena za svojo žalostno vožnjo, tedaj ji brodovje v luki salutira v znak spoštovanja. Kakšna ironija se reši iz te usode! Ta cela setev mladih ljudi dobi morja za grob in ti mrtvi so otroci naroda, ki je mislil, da se v svojih mejah na suhem zaduš, obdan od Albancev, Avstrijcev, Rumunov, Grkov in Bolgarov. Srbske mrličje izročajo ravno tistemu morju, do katerega so hoteli s tako vročim naporom priti njeni živeči.

Kdo je iznašel kinemotograf?

Dasi se čestokrat trdi, da je kinemotograf ameriška iznajdba, temu vendar ni tako. Iznajditelj kinemotografa je oni že davno pozabljeni avstrijski artiljerijski general baron Fran Uchatius. Uchatius je bil rojen leta 1811. v Theresienfeldu na Nižjem Avstrijskem, leta 1829. je vstopil kot prostak v avstrijsko topništvo ter je postal l. 1879. feldmaršallajtnant, Cesar Frane Jožef I. mu je l. 1875. podelil zaradi obilnih zaslug baronstvo, akademija znanosti ga je pa sprejela za svojega člana. Po njem se imenujejo tudi prvi jeklobronasti topovi, takozvani Uchatijevi topovi. Uchatius je bil velikanski iznajditelj, ki je novosti takorekoč iz rokava iztresal. Ko je bil na višku svoje slave, si je 70 let star sam končal življenje. Navzleč vsej njegovi sreči ga je pa zadela usoda marsikategora iznajditelja, da je bil o-malovaževan. — Ta mož je torej iznašel kinemotograf, a svet ni bil pripravljen na to iznajdbo, zato jo je Uchatius prodal za malo vsoto tedaj znanemu in priljubljenemu glumaču Doeblerju. Tedaj svet pač ni slutil, kaj pomen bo dosegla ta iznajdba in kakšne perspektive bo pokazala bodočim rodovom. Širša javnost smatra še danes kinemotograf kot neko ljudsko zabavišče, zato ima kino tudi precej sovražnikov, posebno je radi tega, ker brezvestni podjetniki s slabimi filmi ljudstvo naravnost zastrupljajo. Nasprotno pa je kinemotograf za znanost neprecenljive vrednosti, marsikategora odkritja ne bi mogli, če ne bi bilo kinemotografa. Zelo važno vlogo igra kinemotograf v biologiji, posebno sedaj, ko se je posrečilo zvezati kinoaparatz z ultramikroskopom. S pomočjo kinemotografa se je našel povzročitelj sifile. S kinematografom je mogoče natančno zasledovati razvoj bakterijskih kultur, boj med belimi krvnimi telesi in bakterijami itd. — Kinoaparatz se zelo mnogo rabi tudi v fiziologiji gibanja. Z njim se analizirajo patološki pojavi gibanja, n. pr. pri hoji bolnih na hrbtnem mozgu. — S kinoaparatom v zvezi z roetgenfotografijo se zasleduje tudi gibanje notranjih organov, kakor: srea, pljuč, želodeca in črevesja. Navadni kinoaparatz zamore fotografirati 20—30 slik v eni sekundi. Če pa je potreba razstaviti kako hitro gibanje v posamezne njegove faze, mora aparat v eni sekundi fotografirati tudi mnogo več slik.

Na tem polju so se dosegli čudoviti uspehi. Kinematograf pa služi tudi v vojne namene. S pomočjo kinoaparata je mogoče fotografirati letoče izstreljene krogle, njen učinek, ko zadene na cilj id. Iz teh fotografij se da posneti, kako obliko mora imeti izstrellek. Velikanske uspehe na tem polju (balistična kinematografija) je dosegel tajni svetnik Cranz na balističnem zavodu v Berlinu, kateremu se je posrečilo napraviti 10,000 slik v eni sekundi. A razvoj kinematografa še danes ni dosegel svojega viška, ampak čakajo nas še velika presenetanja in tehnični čudeži na tem polju.

K. S. K.**Jednota**

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. aprila 1916. skupna izplačana podpora
\$1.144.659.77.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago, St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311—3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Francič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonita Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38—10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

IMENA UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC.

Naznanilo ases. št. 5—16, za mesec maj 1916.

- 17652 Alojzij Kalčič, star 32 let, član dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill. umrl 30. marca 1916. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 16. julija 1911. R. 27.
- 4121 Josip Košik, star 54 let, član dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., umrl 22. marca 1916. Vzrok smrti: Slabokrvnost. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 15. junija 1902. R. 27.
- 19689 John Glava, star 27 let, član dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., umrl 18. marca 1916. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 21. sept. 1913. R. 24.
- 5335 Veronika Jurjevič, stara 27 let, članica dr. sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., umrla 28. marca 1916. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 17. jul. 1912. R. 23.
- 17181 Daniel Malič, star 36 let, član dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich. umrl 15. marca 1916. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 30. junija 1911. R. 30.
- 18020 Anton Poje, star 42 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 14. marca 1916. Vzrok smrti: Vnetje možgan. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 14. januarja 1912. R. 38.
- 19628 Alojzij Lovišček, star 30 let, član dr. sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind., umrl 24. febr. 1916. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 3. avg. 1913. R. 28.
- 2046 Barbara Bukovec, stara 51 let, članica dr. sv. Nikolaja 67, Steelton, Pa., umrla 27. marca 1916. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 18. novembra 1903. R. 38.
- 2501 Neža Lenček, stara 56 let, članica dr. Marije Čistega Spočetja 85, Lorain, Ohio, umrla 22. marca 1916. Vzrok smrti: Mrtvo-udnost možgan. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 16. maja 1905. R. 45.
- 17414 John Stonich, star 23 let, član dr. sv. Jožefa 112, Ely, Minn., umrl 16. marca 1916. Vzrok smrti: Vnetje možganske urene. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 9. aprila 1911. R. 18.
- 15001 John Ivnikar, star 51 let, član dr. Marije sv. Rožnega Venca 131, Aurora, Minn., umrl 26. marca 1916. Vzrok smrti: Samomor. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 17. junija 1909. R. 44.
- 16536 Frank Ferkul, star 29 let, član dr. sv. Cirila in Metoda 135, Gilbert, Minn., umrl 24. jan. 1916. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 8. julija 1910. R. 24.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

- 21120 Alojzij Prus, član dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., operiran 10. marca 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 3918 Anton Korevec, član dr. sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., operiran 20. marca 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 4492 Marija Weselich, članica dr. Jezus Dobri Pastir 49, Pittsburg, Pa., operirana 27. marca 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 7952 Josip Gačnik, član dr. sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind., operiran 10. febr. 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 9003 Jakob Kosteč, član dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., operiran 12. marca 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 6824 Josip Intihar, član dr. sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., operiran 3. febr. 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 5318 Terezija Baškovič, članica dr. Marije Čistega Spočetja 80, So. Chicago, Ill., operirana 15. febr. 1916. Opravičena do podpore \$50.00.
- 7618 Katarina Sterk, članica dr. sv. Ane 156, Chisholm, Minn., operirana 15. marca 1916. Opravičena do podpore \$50.00.

JOS. ZALAR,

gl. tajnik K. S. K. J.

PROŠNJA.

Novoustanovljeno žensko društvo v Kansas City, Kans., prosi za sprejem v K. S. K. Jednoto. Imena prosilk so:

Marija Geršič, Ana Jakobčič, Ana Merle, Neža Klepac, Marija Volf, Neža Tergovič, Julija Pintar, Marija Jelenz, Marija Sedlak, Veronika Mahnar, Julija Rodina, Marija Mayer.

JOS. ZALAR,

gl. tajnik K. S. K. J.

PRISTOPILI ČLANI.

- K dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., 21552 Wenzel Anton 20, 1000. — 21553 Martinčič Jožef 23, 1000. — 21554 Košir Martin 23, 1000. — 21555 Plišč Jurij, 24, 1000. spr. 2. apr. 1916. — Društvo šteje 309 članov in članic.
- K dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 21556 Kezerle Frank, 17, 1000. — 21557 Kezerle Josip 18, 1000. — 21558 Bolte Alojzij 21, 1000. — 21559 Struna Frank 29, 1000. spr. 2. apr. 1916. — Dr. šteje 417 čl. (ie).
- K dr. sv. Cir. in Metoda 4, Tower, Minn., 21560 Pezdire Ivan 27, 1000. spr. 10. apr. 1916. Dr. šteje 99 čl. (ie).
- K dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill., 21561 Lušina Ludvik 17, 1000. spr. 2. apr. 1916. — Dr. šteje 140 čl. (ie).
- K dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., 21562 Šukle Anton 16, 1000. — 21563 Robida Anton 19, 1000. — 21564 Mišmaš Ivan 20, 1000. — 21565 Pauček Alojzij 21, 1000. — 21566 Perše Josip 22, 1000. — 21567 Gradišar Franc 25, 1000. — 21568 Radin Simon 27, 1000. — 21569 Zobec Ivan 31, 1000. — 21570 Muc Ivan 33, 1000. — 21571 Frkal Josip 34, 1000. — 21572 Rezar Josip 34, 1000. spr. 16. apr. 1916. — Dr. šteje 491 čl. (ie).
- K dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 21573 Obratović Mihael 24, 1000. spr. 16. apr. 1916. Dr. št. 173 čl. (ie).
- K dr. sv. Jožefa 16, Virginia, Minn., 21574 Bach Karol 30, 1000. — Dr. šteje 163 čl. (ie).
- K dr. sv. Jan. Krstn. 20, Ironwood, Mich., 21576 Jurić Josip 30, 1000. spr. 30. mar. 1916. — 21577 Jakovae Peter 34, 1000. — 21578 Rostohar Josip 34, 1000. spr. 16. apr. 1916. — Dr. šteje 60 čl. (ie).
- K dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 21579 Slovenc Anton 34, 500. spr. 1. apr. 1916. Dr. šteje 502 čl. (ie).
- K dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., 21580 Majerle Peter M. 18, 1000. spr. 9. apr. 1916. — Društvo šteje 297 čl. (ie).
- K dr. sv. Petra in Pavla 38, Kansas City, Kans., 21581 Rodina Marko 38, 1000. spr. 2. apr. 1916. — Dr. šteje 77 čl. (ie).
- K dr. sv. Jožefa 41, Pittsburgh, Pa., 21582 Erlah Ludvik 28, 1000. spr. 9. apr. 1916. Društvo šteje 90 čl. (ie).
- K dr. sv. Jožefa 43, Anaconda, Mont., 21583 Muster Franc 19, 1000. — 21584 Nordon Maks 22, 1000. spr. 5. apr. 1916. — Jeroni Ivan 29, 1000. spr. 18. apr. 1916. — Dr. šteje 143 čl. (ie).
- K dr. Vit. sv. Florijana 44, So. Chicago, Ill., 21586 Enčimer Franc 41, 1000. spr. 2. apr. 1916. — Dr. šteje 240 čl. (ie).
- K dr. sv. Franciška Seraf. 46 New York, N. Y., 21587 Pavli Luka 33,500 spr. 8. apr. 1916. — Dr. šteje 50 čl. (ie).
- K dr. Mar. Sed. Žalosti 50, Allegheny, Pa., 21588 Mihelčič Mihael 16, 1000. — 21589 Vipavec Ivan 20, 500. — 21590 Pupi Simon 40, 1000. spr. 9. apr. 1916. — Dr. šteje 277 čl. (ie).
- K dr. Vit. sv. Mihaela 61, Youngstown, Ohio, 21591 Markušič Franc 28, 1000. — 21592 Heski Josip 29, 1000. — 21593 Jakšič Josip 30, 1000. spr. 9. apr. 1916. — Dr. šteje 132 čl. (ie).
- K dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 21594 Perhne Ivan 34, 1000. spr. 9. apr. 1916. — Dr. šteje 209 čl. (ie).
- K dr. sv. Jurija 64, Etna, Pa., 21595 Biščan Josip 25, 1000. — 21596 Iskrčić Vid 31, 1000. — 21597 Lalič Ivan 40, 1000. — 21598 Zalar Frank 45, 500. spr. 15. apr. 1916. — Dr. šteje 93 čl. (ie).
- K dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., 21599 Rebernišek Alojzij 25, 500. spr. 2. apr. 1916. — Dr. šteje 148 čl. (ie).
- K dr. sv. Sreca Jezusovega 70, St. Louis, Mo., 21600 Gabrijan Rudolf 23, 1000. spr. 16. apr. 1916. — Dr. šteje 115 čl. (ie).
- K dr. Mar. Pomagaj 79, Waukegan, Ill., 21601 Osenek Franc 21, 1000. spr. 9. apr. 1916. — Dr. šteje 126 čl. (ie).
- K dr. sv. Ant. Pad., 87, Joliet, Ill., 21602 Grafenauer Mihael 20, 500. spr. 9. apr. 1916. — Dr. šteje 115 čl. (ie).
- K dr. sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., 21603 Matešič Mirko 22, 1000. — 21604 Trbušič Ivan 32, 500. — 21605 Palaša Peter 33, 1000. — 21606 Franković Frank 38, 1000. spr. 1. apr. 1916. Dr. šteje 146 članov (ie).
- K dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn., 21607 Svegel Peter 22, 1000. — 21608 Mramor Alojzij 23, 500. spr. 9. apr. 1916. — Dr. šteje 134 članov (ie).
- K dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 21609 Šrajbar Karol 17, 1000. — 21610 Čestnut Ivan 23, 1000. spr. 9. apr. 1916. — Dr. št. 96 članov (ie).
- K dr. sv. Cir. in Metoda 101, Lorain, Ohio, 21611 Kure Ivan 19, 500. — 21612 Šušteršič Maks 24, 1000. spr. 2. apr. Dr. šteje 49 čl. (ie).
- K dr. sv. Roka 113, Denver, Colo., 21613 Krasović Frank 17, 1000. spr. 13. apr. 1916. — Dr. šteje 71 čl. (ie).
- K dr. sv. Jan. Krst. 143, Joliet, Ill., 21614 Papež Josip 17, 1000. — 21615 Marentič Rudolf J. 17, 500. — 21616 Pugel Ivan 25, 1000. — 21617 Barbič Anton 30, 500. spr. 16. apr. 1916. Dr. šteje 43 članov.
- K dr. sv. Cir. in Metoda 101, Sheboygan, Wis., 21618 Brulla Matija 16, 500. — 21619 Kregel Franc 18, 500. — 21620 Komar Anton 36, 500. spr. 2. apr. 1916. Dr. šteje 121 čl. (ie).
- K dr. sv. Mihaela 152, So. Deering, Ill., 21621 Barac Štefan 20, 1000. — 21622 Alar Peter 22, 1000. — 21623 Mažar Adam 37, 1000. spr. 14. apr. 1916. Dr. šteje 51 čl. (ie).
- K dr. Mar. Majnika 154, Peoria, Ill., 21624 Petkovšek Andrej 26, 1000. spr. 9. apr. — Dr. šteje 20 čl. (ie).
- K dr. sv. Štefana 159, Delagua, Colo., 21625 Zele Jakob 30, 500. spr. 10. apr. 1916. — Dr. šteje 27 čl. (ie).

PRISTOPILE ČLANICE.

- K dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., 7658 Obratović Franciška 20, 500. spr. 16. apr. 1916. Dr. šteje 172 čl. (ie).
- K dr. sv. Franciška Sal. 29, Joliet, Ill., 7659 Kočevar Mary 23, 1000. spr. 2. apr. 1916. Dr. šteje 336 čl. (ie).
- K dr. sv. Petra 30, Calumet, Mich., 7660 Kump Ana 34, 1000. spr. 9. apr. 1916. Dr. šteje 296 čl. (ie).
- K dr. Mar. Sed. Žalosti 50, Allegheny, Pa., 7661 Snelar Ana 20, 1000. — 7662 Lačković Ana 30, 1000. spr. 9. apr. 1916. — Dr. šteje 274 članov (ie).
- K dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., 7663 Križman Gertrude 35, 1000. spr. 14. apr. 1916. Dr. šteje 194 čl. (ie).
- K dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., 7664 Kočevar Marija 29, 1000. spr. 2. apr. 1916. Dr. šteje 147 čl. (ie).
- K dr. sv. Sreca Jezusovega 70, St. Louis, Mo., 7665 Grabrjan Marija 19, 500. spr. 16. apr. 1916. Dr. šteje 114 čl. (ie).
- K dr. Mar. Pomagaj 78, Chicago, Ill., 7666 Simončič Marija 20, 500. spr. 16. apr. 1916. Dr. šteje 182 članice.
- K dr. Mar. Pomagaj 79, Waukegan, Ill., 7667 Čelečnik Ana 21, 1000. spr. 9. apr. 1916. Dr. šteje 125 čl. (ie).
- K dr. sv. Barbare 92, Pittsburgh, Pa., 7668 Novosel Dragica 30, 1000. spr. 10. apr. 1916. Dr. šteje 61 članice.
- K dr. sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 7669 Albrecht Ana 33, 500. spr. 9. apr. 1916. Dr. št. 94 čl. (ie).
- K dr. sv. Jožefa 103, Milwaukee, Wis., 7670 Pasovae Julija 33, 1000. spr. 9. apr. 1916. Dr. šteje 99 čl. (ie).
- K dr. Mar. Pomagaj 121, Little Falls, N. Y., 7673 Smrekar Marija 43, 500. spr. 21. apr. 1916. Dr. šteje 61 članice.
- K dr. sv. Ane 123 Bridgeport, Ohio, 7671 Hočevar Marija 16, 1000. — 7672 Straus Terezija 21, 1000. spr. 16. apr. 1916. Dr. šteje 64 članice.
- K dr. sv. Barbare 128, Etna, Pa., 7674 Protolipac Katarina 21, 1000. spr. 4. apr. 1916. Dr. šteje 40 članice.
- K dr. sv. Jožefa 146, Cleveland, Ohio, 7675 Kenik Marija 30, 500. spr. 16. apr. 1916. Dr. šteje 70 čl. (ie).
- K dr. sv. Ane 156, Chisholm, Minn., 7676 Pipan Marija 22, 1000. — 7677 Geršič Rozi 24, 1000. — 7678 Oberstar Marija 25, 1000. — 7679 Kolarič Alojzija 33, 1000. — 7680 Vesel Jožefa 35, 500. — 7681 Lepovitz Johana 40, 500. — 7683 Boben Johana, 40, 1000. spr. 2. apr. 1916. Dr. šteje 42 članice.

K dr. "Kraljica Majnika" 157, Sheboygan, Wis., 7683 Potočnik Marija 20, 500. — 7684 Majeen Marija 21, 500. — 7685 Skrinar Matilda 31, 500. — 7686 Kastelie Marija 32, 250. — 7687 Strupek Ana 36, 500. spr. 12. apr. 1916. Dr. šteje 29 čl. (ie).

PRESTOPILI ČLANI.

- Od dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., k dr. sv. Štefana 1, Chicago, Ill., 12806 Miller Lovrene 34, 1000, 2. apr. 1916. I. dr. št. 249 čl. (ie), II. dr. št. 304 čl. (ie).
- Od dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., k dr. Vit. sv. Jurija 3, Joliet, Ill. 16763 Traun Ivan 30, 1000, 9. apr. 1916. I. dr. št. 195 čl. (ie), II. dr. št. 166 čl. (ie).
- Od dr. sv. Jožefa 56 Leadville, Colo., k dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., 20932 Čorak Anton 20, 1000, 16. apr. 1916. I. dr. št. 194 čl. (ie), II. dr. št. 480 čl. (ie).
- Od dr. sv. Roka 15, Allegheny, Pa., k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 8465 Jakša Matija 22, 1000, 1. apr. 1916. I. dr. št. 172 čl. (ie), II. dr. št. 496 čl. (ie).
- Od dr. sv. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 20596 Puljar Peter 22, 1000, 14. apr. 1916. I. dr. št. 142 čl. (ie), II. dr. št. 497 čl. (ie).
- Od dr. sv. Jožefa 110, Barberton, Ohio, k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 20629 Gorjup Anton 25, 500, 1. apr. 1916. I. dr. št. 54 čl. (ie), II. dr. št. 498 čl. (ie).
- Od dr. sv. Družine 136, Willard, Wis., k dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 1422 Vidrih Ivan 29, 500, 20. apr. 1916. I. dr. št. 46 čl. (ie), II. dr. št. 499 čl. (ie).
- Od dr. sv. Franciška 66, Cleveland, Ohio, k dr. sv. Vida, Cleveland, Ohio, 18344 Zupane Josip 33, 1000, 14. apr. 1916. I. dr. št. 18 čl. (ie), II. dr. št. 500 čl. (ie).
- Od dr. Mar. Sed. Žalosti 84, Trimountain, Mich., k dr. sv. Ant. ad. 87, Joliet, Ill., 20409 Judnič Jakob 17, 1000, 1. apr. 1916. I. dr. št. 92 čl. (ie), II. dr. št. 114 čl. (ie).
- Od dr. sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, k dr. sv. Cirila in Metoda 101, Lorain, Ohio, 17485 Jangžič Franc 16, 1000, 24. apr. 1916. I. dr. št. 499 čl. (ie), II. dr. št. 46 čl. (ie).
- Od dr. sv. Jožefa 110, Barberton, Ohio, k dr. sv. Cirila in Metoda 101, Lorain, Ohio, 15940 Vidregar Josip 40, 1000, 24. apr. 1916. I. dr. št. 53 čl. (ie), II. dr. št. 47 čl. (ie).
- Od dr. sv. Jožefa 53, Waukegan, Ill., k dr. sv. Pavla 130, De Kalb, Ill., 16917 Mrlak Anton 27, 1000, 6. apr. 1916. I. dr. št. 243 čl. (ie), II. dr. št. 9 čl. (ie).
- Od dr. sv. Alojzija 83, Fleming, Kans., k dr. sv. Roka 132, Frontenac, Kans., 18133 Korač Rudolf 23, 1000, — 9344 Košir Anton 40, 1000, — 7845 Lipoglav Franc 43, 1000, 9. apr. 1916. I. dr. št. 59 čl. (ie), II. dr. št. 65 čl. (ie).
- Od dr. sv. Ant. Pad. 72, Ely, Minn., k dr. sv. Družine 136, Willard, Wis., 12000 Luka Franc 42, 1000, 2. apr. 1916. I. dr. št. 97 čl. (ie), II. dr. št. 47 čl. (ie).
- Od dr. sv. Martina 126, Mineral, Kans., k dr. sv. Antona 158, Hostetter, Pa., 17523 Planinšek Alojzij 21, 1000, 23. apr. 1916. I. dr. št. 40 čl. (ie), II. dr. št. 22 čl. (ie).

VAŽNO ZA DRUŠTVENE URADNIKE IN URADNICE.

Društvenim uradnikom (icam) je znano, da listine za mesečna poročila, ki so bila dosedaj v veljavi, niso odgovarjale zahtevam poslovanja med društvi in Jednoto. Večkrat se je prosilo od enega ali drugega društva, da bi se pripravile listine "MESEČNO POROČILO," ki bi na celi črti odgovarjale sedanjemu sistemu. Ker je bilo precej stroškov za tiskovine minulo leto, vsled tega se je z izdajo novih mesečnih poročil počakalo do letos. Ker je postajalo poslovanje na podlagi starih mesečnih poročil vedno težavnejše, zaradi tega sem priredil nove listine, ki bodo odgovarjale vsem okoliščinam mesečnega poslovanja v zvezi z društvi in Jednoto.

Mesečna poročila bodo razposlana na vsa krajevna društva takoj po izdaji mesečnega razpisa ases. za mesec maj. Na prvi strani je označeno navodilo društvenim tajnikom in tajnicam. Iz tega navodila bodo cenjeni tajniki (ice) lahko razvideli (e), kako se ima mesečno poročilo izdelati. Opozarjam društvene uradnike (ice), da pri izdelovanju mesečnega poročila pazijo, da se vse premembe pravilno in na pravo mesto vknjiži. Na drugi strani poročila se vknjiži vse nove pristopile in zopet sprejete članice in članice. Na tretji strani je treba označiti vse suspendane in odstopile. Na četrti strani vse izločene, prestopile OD drugega društva in prestopile K drugemu društvu. Na peti strani se označi vse članice in članice, ki si v poslovnem mesecu želijo zvisati ali znižati zavarovalnino. Istotako tudi umrle. Poleg tega je na imenovani strani treba zabilježiti skupno število članov in članic zavarovanih za \$1000. \$500. in \$250. Ravno tako tudi število članov in članic zavarovanih proti bolezni. Velike pozornosti se zahteva pri izpolnitvi šeste strani mesečnega poročila. Na tej strani je treba označiti skupno število članic starostnega razreda vseh treh zavarovalnih oddelkov. Razporedba članov (ic) šeste strani poročila, mora odgovarjati razporedbi glavnega urada, za bodoči mesec. To poročilo mora biti enako razporedbi, po kateri je napravljen assement za prihodnji mesec. To je jako važno in je treba zelo paziti, da se pripiše ali odšteje vse premembe poslovnega meseca PREJ nego se mesečno poročilo odpošlje na glavni urad Jednote.

Zadnji dve strani sta določeni v svrhu otroškega oddelka. Ker se ne bode za otroke razpisoval mesečni ases., radi tega je na zadnji strani mesečnega poročila prirejena rubrika, kjer se bode vpisalo pristopnino na podlagi števila pristoplih otrok, ravno tako se bode vknjižilo pristojbino za vplačilne knjižice in naposled število otrok in njih skupni mesečni assement.

Mesečno poročilo bode moralo biti podpisano od društv. predsednika (ice), tajnika (ice) in zastopnika (ice) ter opremljeno z društvenim pečatom.

Novo mesečno poročilo stopi v veljavo z mesecem majnikom. Poročilo mora vsako društvo TOČNO VSAKI MESEČ poslati na glavni urad Jednote, neoziraje se, če je tekom meseca kakka prememba ali ne. V slučaju, da ni nobene premembe, naj se na poročilo tako označi. Mesečna poročila, ki bi slučajno ne bila pravilno izdelana, bodo vrnjena v popravek. Pomniti je tudi treba, da če se pripeti kakka prememba potem, ko je poročilo že odposlano na urad Jednote, da je treba napraviti novo poročilo z označbo premembe.

Da ne bode treba posameznim društvom pisariti in jih obveščati, naj omenim za vse skupaj sledeče:

Prošnje za zopetni sprejem, suspendovalni, odstopni in izločilni listi, ki so bili do sedaj v rabi, IZOSTANEJO Z MESECEM MAJEM, ko stopi novo mesečno poročilo v veljavo. Omenjenih listin ne bode treba pošiljati na urad Jednote, ker se bodo imena zopet sprejetih, suspendovanih, odstoplih in izločenih vpisala v mesečno poročilo in to se bode vpoštevalo za uradno. Prestopli listi pa ostanejo še v veljavi kakor so bili do sedaj.

Sprva bode dalo novo poročilo precej sitnosti društvenim tajnikom (icam), toda kadar hitro se vse vredi in vpelje, bode celo poslovanje veliko lažje in popolnejše. Da bode delo dr. tajnikom (icam) nekoliko olajšano, in da bode razporedba članov in članic po starostnih razredih pravilna, radi tega bodem tekom meseca maja razposlal na vsa krajevna društva na posebnih formah označbo z številom članov (ic) zavarovanih v vsacem starostnem razredu. Društvene tajnike in tajnice prosim, da na podlagi poslanega izpisa pregledajo društvene knjige in v slučaju, da bi se razporedba ne strinjala, naj se mi to blagovoli naznaniti.

Z bratskim pozdravom,
Joliet, Ill., 27. aprila, 1916.

Josip Zalar, gl. tajnik.

Ecce Homo.

Bolnikov notturno. — Spisal F. S. Finigar.

Prvi majnik.

Kipeći oblaci kadila so se dvigali počasi in tiho pred altarjem, kakor v globokem spoštovanju. Plamenčki sveč so pobledeli, kerba sta upognila še globlje povešeni glavi, in vse mlado cvetje na altarju je ponižno sklanjalo kelih. Celo Madona — Roža skrivnostna — je nežno nagnila kronano glavo; ves altar je bil zavrt v skrivnostno, po Vzhodu dehtečo tancico.

Orgle so onemele — po cerkvi so se zganile in globoko upognile bele rute, kakor cvetne čašice na ponižni šmarnici. Glas drobnega zvončka je zatrepetal nad ljudstvom, ki se je trkalo na prsi... Sredi dehteče oblačne tancice je pa zarelo kakor ogenj — in iz gorečega ognja Večne Ljubezni je blagoslovil Zveličar klečečo množico in ji govoril: "Pridite k meni vsi..."

Glas zvončka je zamrl, visoko gori pod obokom je zacingljal njegove zadnji jek — Orgle so zabučale, iz ponižnosti se je rodila moč, ljudstvo se je dvignilo in zašumelo. Dva studenca, dva živa potoka sta se spustila od cerkve sv. Štefana navzdol in se razkropila kakor božji blagoslov po pisanem polju. In vsak, dasi je priromal s križem obložen k cerkvi, se je vračal — takisto s križem od cerkve nazaj. Toda njih korak — in njihova pesem in žareče oči in zveneči smeh je razodeval, da ne nosijo križa na rami, da jih ne stiska k tlom — Zdelo se je, da nosijo križ kakor zastavo — kakor vihrajoči prapor, ki plava v večernem vetru pred junaki.

"Pridite k meni vsi — jaz vas pokrepcam..."

V tistem hipu sem stal sam sredi mračne cerkve. Mistični vonj kadila je božal razboljene živce. Po žilah mi je plul čudoviti balzam, in v sreči ni bilo strahu — in v duši ni bilo bolesti — in na rami nisem občutil križa. Ustnice so se mi premikale, kakor otroku, ki išče besedi, ki pokuša prve slove. Pa ni bilo besedi in ni bilo molitve iz ust. Stal sem sam pod tihim svodom, koder je še donela na valovih kadila harmonija izpete pesmi — v daljni daljavi — visoko gori nekje — pod azurom. Vse moje bitje, vsak dihjal in vsi vroči udarci v sencah — vse je bila molitev, za katero ni še besedi in jih ne bo nikoli na zemlji... In iz te molitve je rastla moč, se je porajal pogum, da sem odšel krepak za množico — in kakor ona tudi jaz nisem nesel težkega križa na upognjeni rami.

Nad menoj je vihral ta prapor — in roka ga je komaj občutila. Pred cerkvijo sem obstal.

Izza Triglava so goreli živi plameni. Po Karavankah se je po sneženih poljih igrala večerna luč. Skozi led mrzlih vrhov je dihal pomlad, je vstajalo življenje s silo, ki stre vse, življenje, ki rodi iz ledenih kapljic deroče hudournike, življenje, ki zatrosi smrt in trohno v seme, da požene zeleno klico, da rodi rožni cvet. Pred mano se je prostiralo s plugom vse križem rezano in ranjeno, z zeleno ozimino obrobjeno, z zborom trobent in zvončkov opevano — prelepo Sorsko polje. Izza Homa je poveval mlačen zapadnik, mladi listi na drevnih so se gugali, kakor opotečni otroci, ki poskušajo prve korake. Z vetrom je donelo iz gozda: "Kuku!" — Enkrat — sedemkrat — brez konca.

Tedaj so se mi razširile prsi, sree je začutilo majevno življenje, prsi so mu bile preozke — in ključalo je burno: vun — vun — iz ječe — vun — v življenje!

In tudi sedaj — kakor pod cerkvenim, mračnim svodom — so se zganile ustnice — in iskale govorice — in iskale pesmi — in iskale melodije, da bi izpregovorile, da bi zaplele v ta pestri zbor in živele žive med živim življenjem. Toda tudi sedaj so bile ustnice — usta jecajočega otroka, ko zagleda prvič zeleno trato, kjer se pasejo bele ovčice in igrajo mlada jagnjeta. Oči zagore — roke se širijo — drobno sree ključuje in se vtaplja v razkošju — besede pa ni iz napol odprtih ust. Bil sem jecajoči otrok, kroginčji slovesna dvorana, na svodu so prižigala sama nebesa vesele lučke, od zemlje, iz kipečih grud mladih livad je odmevalo do nebes:

"Te Deum — laudamus —..." Takrat pa me je nenadoma zopet zbolelo.

Tista tenka, kakor nož ostrabolečina — grenka moja znanka! Vzburjene prsi so se skrčile, sree je vztrepetalo, kakor bi ga pičila konica, sprožena o nevidne teli-ve... Roka, ki je nosila križ — kot veseli prapor — je omagovala — križ se je nihal in ponižal ter legel s težko težo na ramo, ki je zajela in se upognila pod njim —

Za Triglavom je ugasnila luč, na Sorsko polje so legle mračne sence. Iz sence se je pa dvignila daleč tam na skrajnem robu pod kamniškimi planinami samotna gomila. Na njej so cvetele hijacinte.

In spoznal sem gomilo. Po pesmi sem jo spoznal, ki so jo ponavljale hijacinte vse solzne v večerni rosi.

"Samo pomladi nikar!"

Tvoja pesem, dragi Anton!

Ker sem umel tebe in tvoje sree, sem slutil, da umem tvojo pesem. Pa je nisem! Nocoj to uro, ko je poteklo leto od tvoje smrti, ko se je tudi nadme nagnil isti grozeči meč, nocoj to uro razumem, da te nisem razumel — in da nisem občutil v dnu duše tvoje solzne prošnje: Samo pomladi nikar! Nisem je občutil do te bridke ure. Danes pa jo občutim, danes jo ponavljam moje sree, danes jo govorim, kakor bi bila pesem njegova in ne tvoja lastnina. V tem hipu čuti sree, kako je privezano z jeklenimi verigami na ta lepi, božji svet, kako je zrasteno s temi livadami, kako sorodno s temi skalnimi planinami. In nad vse te vezi je dvignjen meč, ki utegne zamahniti v hipu kakor blisk skozi vzduh — in verige se morejo razdrobiti v prah — in v prah se zdrobi to ubogo sree...

V drobu je ključala bolečina, kakor gloje črv v mozgu jablane. Pleča so se upognila niže, križ je bil težak, sree je vse plaho vztrepetavalo, kakor ptica, ki je uprav zapela na veji poleg spletenega gnezda — pa je zašvistnila nad njo perot krugulja.

Oči sem zatislil, Sorsko polje je zagrnila noč, truden in trpljenja poln sem se sključil na ograjo pred cerkvijo sv. Štefana — sam — v boju z življenjem za življenje.

V tem hipu, ko sem zaklopil oči in pokrili lice s rokami, sem zagledal v mesečini Zveličarja, kako je klečal skrušen na tleh, na gori — na golem kamenu... Nad njim so stremele oljčine veje v nebo, neme, tihe in so se čudile. Zveličar je truden dvignil glavo, razprostrl roke — in ozrl v nebo. Njegove oči so vrele v solzah, na skali, koder je slonela prej njegova glava, je mesece preplašen uzel krvave lise — in je bežal z grozo za oblak.

Vztrepetal sem. Ustnice trpečega Zveličarja so se zganile, iz prs, z bridkostjo napolnjenih, je zadonela kipeča prošnja v nebo: "Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih trpljenja mimo mene..." Še bolj sem zadržel. Rok nisem mogel ganiti od obraza. Zakričal bi bil. Pa ni bilo glasu. Samo duša, samo sree je jecalo: "O Kristus, o Zveličar! O Bog — in človek!"

In kesa in sramu me je prevzelo, ko sem pomislil, da še nikdar nisem zadosti gorko občutil te Zveličarjeve prošnje, te njegove groze pred smrtjo — iz ljubezni do nas izvoljeno.

Žedel sem v nejasnih hipih — v ušesih mi je donelo kakor bučanje viharja, kakor porod novih svetov — kakor disakord smrti.

Tedaj se je oglasilo nenadoma za menoj in se sladko smehljalo in se grenko rogalo.

Življenje — ha! Kaj je življenje? Kaj ti je dalo, da ga ljubiš? Si dobil za delo plačilo?

Za trpljenje prejel nasladi? Ker je tvoja dobroti čisto križana, mar zato ljubiš življenje?

Ker si izpil čašo sladkosti, pa ti je življenje za njo natočilo sto gorjupih kelihov?

In to nevaležno življenje ti ljubiš? Na to se vežeš z železnimi verigami? Bedak!

"Pozdravljen smrt!" Tako reči. "Hrabet obrni življenju in delu in trpljenju — in če se obrneš na tej poti nazaj — pljuni življenju v obraz! Stran, življenje! Kaj me hočeš, nevaležnik..."

Tako je govoril izkušnjavec in se sklonil prav do lica; kakor večerna sapa je bil njegov dih, sladak in vabljlj.

Moj duh pa je vzrl Krista, ki je klečal pod oljko — kako se je dvignil, močan in brez bojazni. Vrhovi oljk so šepetali in ponavljali: Zgodi se Tvoja volja!

"Stran, izkušnjavec!" je kričnilo v meni! "Jaz ljubim delo in trpljenje, zato ljubim življenje!"

Kdor ne ljubi dela in potu, je zapisan med mrlje!"

Roki sem odrglal od obraza in se zravnal. Plaha lučka je brlela pred sliko bičanja v cerkveni lopi. V rdeči luči je sijala s obraza Kristusa moč in ljubezen.

V gori je zatulila sova. Kakor bi bil od mene tja pobegnil izkušnjavec.

Meni je bilo radostno pri duši, da sem si zažvižgal veselo pesem. Legel sem in zaspal kakor otrok, ki ne misli na prihodnji dan.

Drugi majnik.

V ranem jutru sem opravljen za odhod še postal sredi sobe. Na levi, na desni, povsod red. Kakor bi z debelo rdečo črto dovršil in podpisal račun z življenjem. Red z Bogom, red s svetom. Pojdemo! V veži slovo. Slovo od tistih, ki mi služijo v ljubezni in samoodpovedi. Slovo brez ceremonij, ker jih čista našega naroda kri ne pozna. V njihovih očeh nič solza, v sreči pa skrita govest, grenka in gorjupa.

Z Bogom!

Moj belogrivi Sokol je bežal z vozom skozi vas. Že me je pozdravilo polje, pozdrav mi je sporočilo šumeči potok, ki je vasačil v noči še v hribu in pred zarjo poslušal petje petelinov na borih in se pogovarjal z žejno srno v skriti globeli.

"Pozdravljen!" mi je reklo polje.

"Pozdravljen!" se je čudil potok. "Gora izprašuje po tebi: 'Zakaj te ni?'" —

Pri fari je prisledel na voz izkušnjavec, ki je snoči ubežal v goro in se skril pod bukev, na kateri je ukala sova.

"Slišiš," je rekel.

"Slišiš, zvoni!"

"Mrliču takole zvoni!"

In se je zarežal kakor panski obraz.

Zgrabilo me je in me je streslo. Ozrl sem se po njahv stran od tega obraza. Iz nove brazde se je dvignil škranček in zapel.

"Ko se drugič zazibljejo zvonovi, kaj, ko bi tebi zapeli! Raztrgaj vezi, obrni se in pljuni življenju v obraz!"

Zazebelo me je.

Pod kolo je prišel kamen, voz se je stresel, bolečina je v meni zagorela kakor žareče železo.

"Stran!" je kričnilo moje sree.

"Stran, izkušnjavec! Moja ljubezen do teh dobrav in teh domov je tako močna in mogočna, da vse pretrpi in vse zmaga — in se vrne močnejša in mogočnejša..."

Stran!"

Mimo mene so bežale njive, moje sree je pa v trdni veri kopnelo kot škranček pod nebo — življenju naproti...

Večer.

Pri postelji trudna lučka. Na postelji truden bolnik. Ob desni in ob levi trepetajo široki vogali belih kornetov. Pod njima dva bela bela prosojna obrazka. Sonjica in Bazilisa — sestri usmiljene ljubezni. Nasproti postelji na steni podoba: Ecce Homo.

Plamenček nočne lučke trepetal. Mož bolečin se zgane na podobi. Zganile so se ustnice, kakor bi hoteli prositi: Žejen sem. Pa niso izgovorile. Mera trpljenja še ni polna.

Sestra Bazilisa se nagne nad posteljo in z drobnoro ponudi krepilne pijače žejnemu bolniku. "Hvala!"

"Lahko noč!"

S čudomirnim glasom je izpregovorila te besede in rahlo upognila glavo sestra Bazilisa.

"Lahko noč," je ponovila Sonjica tiše, pa sklonila niže glavo.

"Gresta? In če pride smrt ponoči?"

"Smrt?"

V obrazu se je obema zasvetila čudovita luč, ki je blisknila iz skromno zastrtih oči. Luč hrepenenja po edinem cilju zaplapolala tako.

"Vidve se veselita smrti!"

"Da bi prišla! — Se je Vi bojite!"

"Smrti se ne bojim — in vendar ne maram še umreti, ker mi slini, da ne morem."

Ne vem, če sta me razumeli. Oba bela korneta sta se hkrati priklonila v rahlem trepetu, krog ustnic, pobledelih v trpljenju in

samoodpovedi, je igral veseli smeh — in brezglisno, kot breztesni bitji, sta odšli...

Moje oko ju je spremlilo do vrat. Noč.

Ozrl sem se proti oknu. Nedolgo poprej je še gorel ves Celovec v žolti večerni svetlobi. Sedaj so se komaj še videle plahe konture vrhov.

Nebo se je ponižalo do kron temnih borovcev.

Po hiši, z bolečino in upom napolnjeni, so onemeli tihi koraki sestra. Žareče svetilke so ugasnile, ob postelji je brlela skromna lučka, edina živa priča trpljenja.

Droben zubelj je mirno gorel, le zdajpazdaj se je povzel za palee visoko, kakor bi se čuvar — ozrl na bolnika.

Blodnja je izginila. Nasmehnil sem se sanji in glasovom na ulici sem govoril šepetaje: "Ah, kako mi mladeniči blodimo — in trati-mo mlade moči..."

Pijani glasovi so utihnili v daljavi. Ob izgovorjenem verzu sem se domislil svoje mladosti —

Kako mi mladeniči blodimo!

Zopet je lučka pogledala izza stekla, s stene se je jezila name Zveličar. V njegovem pogledu ni bilo srda. Moje ustnice so molile psalm:

Ignorantias juventutis meae ne memineris, Domine...

In kakor slast se mi je zazdela bolečina v molitvi — in vsa grenkost je bila sladka...

Četrti majnik.

Sestra Bazilisa je dvignila zaveso. Solnce se je usulo v sobo — na vrto so prepevali ptiči.

S solncem je izginila groza noči. Sree je upalo — in čakalo.

Ko so se oglasili pred vratmi odločni, moški koraki, sem ves drhtel. Poznal sem te korake.

Še nikogar nisem slišal in nisem videl, da bi tako stopal.

Kakor bi noga vselej presodila tla, če jim sme zaupati. To so bili koraki moža, ob katerem so vsele nade tisočih, moža, ki živi v večnem boju s smrtjo.

Ko me je prijel za roko in štel utripe žile, so moje oči visele na njegovem obličju. In to obličje se je jasnilo, in v njegovih očeh je bila pisana zmaga.

Rahlo pa veselo se mi je nasmehnil, ko je stopil konec postelje. Iz smeha je zadonelo nadme, nadme, kakor pesem zmage:

"Otet!"

Niso izginile bolečine — pa se je rodila močna volja — z njo vera in upanje — in sree je zapelo vnovič:

"Pozdravljeno življenje —"

Pogovor z brezvercem.

(Dalje.)

Brezverec: S smrtjo človekovo je vsega konec.

Odgovor: 3) Če bi to res bilo, potem nihče na svetu ne more razložiti, zakaj ima vsak človek vest, ki ga k dobremu prigovarja in ga od slabega odvrača. Odkod ta zapovedujoči in prepovedujoči glas vesti? Drugače si ne moremo razlagati, kakor da je vest v človeku glas božji, ki človeka prav uči in ki človeka takorekoč pohvali, kadar prav živi in ki človeku obljublja tudi plačilo po smrti, katerega na tem svetu velikokrat zastopaj pričakuje in ki človeku žuga s kaznjavo po smrti, katere velikokrat ni prejel na tem svetu, dasi jo je zaslužil.

4) Človek — kakor vsaka druga stvar, — je ustvarjen tako, da ima vsak, tudi najmanjši del telesa svoj namen, svojo nalogo in človek nima nobenega dela telesa odveč. Duša človekova hrepeni po resnici in po sreči celo življenje. Hrepenenje po resnici, po celi resnici in po popolni sreči je v človeku tako močno, da jo človek išče celo življenje, a v kljub temu mora na koncu svojega življenja vsak človek priznati, da njegov duh nikakor ni nasičen z lučjo cele resnice in da njegovo sree na svetu nikakor ni našlo popolne, nekaljene sreče. Zakaj ima človek to hrepenenje celo življenje?

Narava ali Bog ne bi vsadil v človeka tega hrepenenja, če bi se nikdar ne moglo doseči.

Če bi bil človek ustvarjen samo za ta svet, bi gotovo našel popolno srečo že na tem svetu. A vkljub vsemu bogastvu in vsemu uživanju noben človek ne more reči: Popolnoma srečen sem. Ker je pa to hrepenenje po popolnem spoznanju resnice, katero človek zaman išče celo življenje in to hrepenenje po popolni sreči, po kateri človek na tem svetu zaman ste-

ga svoje roke, tako globoko vsajeno v sree vsakega človeka, je gotovo, da to najbolj plemenito hrepenenje v človeku mora biti in bo enkrat izpolnjeno in sicer v življenju po smrti.

5) Nobena stvar na svetu se ne more uničiti brez sledu. Če les zgore, se spremeni v pepel; če voda zavre, se spremeni v paro; če roža zvane, se zmeša s prstjo... Znanost je dokazala, da se na svetu ne izgubi niti najmanjši delček, pač pa se vse stvari izpreminjajo iz ene v drugo. Človeška duša se pa po smrti človekovem ne more spremeniti, ker duša ni sestavljena iz posameznih delov in se zato ne more predruščiti, ne razbiti, ne posušiti, ne zlomiti, ne strohniti, ampak duša je nesestavljeno duhovno bitje in je zato nemogoče, da bi duša mogla umreti.

Pomisli tole: Velik učenjak, ki je celo svoje življenje študiral, umira. Neizmerno bogato je njegovo znanje. Kar on zna, bi se dalo napisati v mnoge, velike debele knjige. Cel svet občuduje njegovo učenost! Poglejmo možgane tega učenjaka! Prav taki so kakor možgani kakršnega priprostega kmetiča, ki ne zna zapisati svojega imena. Vse neizmerno bogastvo učenosti tega učenjaka je torej v njegovem duhu. Učenjak umre. Znanost trdi, da na svetu noben, najmanjši del ne izgine v nič. Kakor človek ne more ustvariti najmanjšega praška, tako ga tudi ne more uničiti, da bi prašek izginil v nič.

In če je to res, kako pa more znanje tega učenjaka ob njegovi smrti izginiti v nič? In zato, ker po zakonih vede ne more izginiti v nič, zato trdimo, da je neumrjoča duša človekova, ki tudi po smrti hrani vse zaklade znanosti učenjaka.

Neumrjivosti človeške duše ne uči samo vera, o njej ne pričajo samo vsi narodi na svetu, ampak se da dokazati tudi z znanstvenega stališča psihologije. To dokazovanje je za priprostega človeka težko razumljivo, vendar bi pa moral človek znanstveno vse te dokaze podreti iz razveljaviti in potem bi se le smel zapisati stavek: S smrtjo človekovo je vsega konec. Kdor pa brez vsakih dokazov taji posmrtno življenje, iz takega človeka pa ne govori učenost, ampak izprijeno hudobno sree.

Nikar se ne čudi, kako more duša po smrti človekovi živeti; veliko bolj čuden in skrivnosten je postanek človeka. Če je mogoče, da se človek skrivnostno spočne, da se mu na nerazumljiv način razvije v materinem telesu najlepši in najbolj čudoviti stroj njegovega telesa, če je mogoče, da je v ta stroj položena duša, ki misli in si v življenju nabira zaklade znanosti, potem je tudi mogoče in veliko manj skrivnostno, če ta duha, ki je bil na skrivnostno način ustvarjen, še nadalje živi, potem, ko so od njega odpadle telesne sponke.

Kadar te obdaja dvom o posmrtnem življenju, le spomni se, kako malo je brezverec stanovnih do konca. Izmed milijonov in milijonov ljudi na svetu tekem tisoč in tisoč let, koliko jih je pa umrlo, ki bi rekli na zadnjo uro:

"Laznjivci ste vi vsi, ki trdite, da je življenje po smrti;" laznjivci in sleparji ste vi vsi, ki širite to neumno vero; jaz bom sedaj umrl in izginil bom v nič — proč z zakramenti, proč s križem, proč od mene duhovniki, proč od mene vi vsi, ki me hočete varati s sladko lažjo o večnem življenju — vsi pozabite na me, ko bom umrl, ker tudi jaz na vas nikdar ne bom mislil, ker v kratkem bom izginil v nič."

Koliko takozvanih učenih brezvercev je pa že tako umrlo? Koliko? Naštajte jih! Ali ni smrt takih brezvercev, ki v strahu umirajo in kličejo duhovnike k sebi, ali ni taka smrt sama dokaz, da so se brezverci v življenju motili ne pa verni ljudje?

(Dalje prihodnjič.)

Vsem Slovencem in Hrvatom priporočam moje gostilno

"Hotel Flajnik", 3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže PIVO, ŽGANJE, VINO in RAZNOVRSTNE DRUGE PIJAČE. Priporočam se cenjenemu občinstvu v najobilnejši obliki.

Vai znanci in neznanci vedno dobrodošli! NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK, 3329 Penna Ave. ...Pittsburg, Pa.

DENARJE V STARO DOMOVINO

Vam pošlje najsigurneje, najhitreje in najtočneje naša stara in zanesljiva domača trdka, in sicer po najnižji dnevni ceni.

Mi imamo najsigurnejšo in najboljso zvezo. Denar izplača e. k. pošta potom e. k. poštne brailnice na Duna ju ali Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu brez odbitka.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da denar ne bo izgubljen. Ko smo preprani, da ni bil izplačan, denar vrnemo.

Ne jamčimo pa cen, ki se nepričakovano višajo ali nižajo, zato bomo poslali prejeti denar po ceni onega dne, ko denar prejmemo — včas manj ali več kron, kakor bodo razmere zahvale, kolikor bo prav, da ne bo zgrube na eno ne drugo stran.

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastoj, poštne ali ekspres Money Order-om ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

Danes pošljemo v staro domovino:

Kron	Kron	Kron	Kron
Za .80....5	Za \$18.50....125		
"1.60....10	"22.20....150		
"2.35....15	"29.40....200		
"3.10....20	"44.10....300		
"3.80....25	"55.75....400		
"4.55....30	"73.40....500		
"5.30....35	"88.00....600		
"6.00....40	"102.50....700		
"6.75....45	"117.25....800		
"7.40....50	"131.75....900		
"8.15....55	"146.25....1000		
"8.85....60	"160.75....1100		
"9.55....65	"175.25....1200		
"10.25....70	"189.75....1300		
"10.95....75	"204.25....1400		
"11.65....80	"218.75....1500		
"12.35....85	"233.25....1600		
"13.05....90	"247.75....1700		
"13.75....95	"262.25....1800		
"14.45....100	"276.75....1900		

AMERIKANSKI SLOVENEČ

bančni oddelek,

1006 N. Chicago St., JOLIET, ILL.

TEL.: CANAL 6027.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

— **Umrli** so v Ljubljani: Helena Čuk, gostja, 90 let. — Maria Slapnik, hči posestnika, 18 mesecev. — Marija Gašparič, hiralica, 85 let. — Stanislav Golob, sin železniskega uslužbenca, 4 mesece. — Jera Krek, mestna uboga, 75 let. — Marija Marinka, zasebnica, 80 let. — Josip Slobec, rejec, 2 mesece in pol. — Ivan Janežič, klepar, 30 let. — Anton Hrovat, rudar, 27 let. — Alojzija Višner, hči finančnega oficijanta, 7 let. — Helena Šešek, zasebnica, 75 let. — Vinko Čepcon, delavec, 17 let. — Mate Andražija, trenski vojak. — Vinko Čermak, skladiščnik, 43 let. — Florijan Posavec, delavec, 52 let. — Frančiška Hoge, dnmarnica, 32 let. — Marjeta Kučar, hiralica, 72 let. — Josip Suhy, vojaški delavec. — Jospina Petrovič, žena tiskarniskega delavca, 54 let.

— **Smrtna kosa.** V Vel. Žabljah na Vipavskem je umrl 20. marca posestnik Alfonz Štokelj. Svoječasno je bil predsednik Orla. Še pred kratkim je bil odpuščen potom superarbitracije od vojašnice, sedaj pa ga je dohitela smrt. Naj v miru počiva!

— **Smrtna kosa.** Umrli je dne 22. marca v Podkraju nad Vipavo Jožefa Sajeve, žena posestnika in župana Ivana Sajeve. Pokojnica je bila skrbna gospodinja in dobra krščanska mati svojim otrokom.

— **Umor.** Mrtvo so našli na Raki pri Krškem posestnik Nežo Kovarčič v postelji. Iz rane na desnem senu sklepajo, da je umorjena.

— **Pogreb dr. Antona Stareta.** Velik dobrotnik revnega ljudstva je bil dr. Anton Stare, čigar zemeljske ostanke smo spremenili dne 17. marca k večnemu počitku. Pogrebni sprevod pokojnega e. in kr. generalnega štabnega zdravnika v pokopju je bil velečasten. Vršil se je ob asistenci vojaštva in ob ogromni udeležbi civilnega in vojaškega dostojanstvenstva. Kakor ni bilo drugače pričakovati, odposlale so vse korporacije, vsi zavodi, vse oblasti svoja zastopstva, da počaste tja, ki je bil dobrotnik prvim in zadnjim, visokim in nizkim, bogatim in revnim. Preobširno bi bilo naštet vse korporacije, ki so se udeležile pogreba dr. Stareta. Bili so tu njegovi stanovski kolegi, vsi, katerim je bilo Društvo zdravnikov na Kranjskem s častnim zastopstvom z dr. Gregorčičem in sanitetnim svetnikom dr. Šlajmajerjem na čelu, bili so tu pokojnikovi kolegi z dežele in tudi vojaški zdravniki ljubljanskih vojaških bolnic, kot zastopnik vlade dvorni svetnik grof Chorinsky, župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar z več občinskimi svetniki, ravnatelj magistratnih uradov dr. Zarnik, ravnatelj deželni uradov Zamida, ravnatelj finančne direkcije dvorni svetnik Kliment, deželni sodni predsednik v pok. dr. pl. Levičnik, dvorna svetnika Hubad in Polec, dvorni svetnik vitez Laschan, dvorni svetnik dr. Zupane, mestni poveljnik polkovnik von Kleinschrodt, podpolkovnik Theiss, major Kramaršič, polkovniki vitez Lukane, pl. Petrovan, pl. Polajnar, Prašnikar in pl. Riedl, predsednik Rdečega križa okrajni glavar v pok. Del Cott, državni pravnik dr. Pajnič, ravnatelj vladni svetnik Črnivec, Macher, dr. Požar, Seneković in Wiethaler, mnogo odvetnikov, predsednik trgovske in obrtniške zbornice Knez, ravnatelj vitez Grasselli, ravnatelj Kmetске posojilnice dr. Kersnik ter mnogo odličnih dam z županjo Franjo dr. Tavčarjevo na čelu.

— **Častniške izgube.** Major 47. pp. Karel Gotter, mrtev; poročnik 27. dom. p. Alojzij Humulz, ujet v Rusiji; nadporočnik 27. dom. p. Ernest Japel, ujet; poročnik 27. dom. p. Frane Kraft, ujet; nadporočnik 2. bos. here. p. Vladimír Krehan, ujet; nadporočnik 27. dom. p. Rudolf Majerič, ujet; poročnik 27. dom. p. Konrad Melzig, ujet; kadetasp. 27. dom. p. Rajmund Modie, ujet; poročnik 27. dom. p. Karel Mohr, ujet; praporščak 26. dom. p. Ivan Peterčič ranjen; stotnik 27. dom. p. Josip Rus (Prevoje) ranjen in ujet v Moskvi; vnaporočnik-rač. vodja 27. dom. p. Anton Samek, ujet; poročnik 26. dom. p. Julij Uršič, ranjen; praporščak 27. dom. p.

Jaroslav Volek, ujet; praporščak 87. pp. Kurt Weisser, ujet; poročnik 17. pp. Josip Wolf, ujet; praporščak 26. dom. p. Ivan Zor (Kamnik), ranjen.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil po 13. mesecih Valentin Drašler iz Bistrice pri Borovnici. — **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil te dni po enem letu Ivan Konjar, podomače pri Tišlerju iz Smlednika.

— **Prestolonaslednik.** Cesar je imenoval Nj. e. in kr. visokost g. generalmajorja nadvojvoda Karla Francja Jožefa za feldmaršallajntanta in podadmirala.

— **Hišo hotela pri Maliču** v Ljubljani je kupila Jadranska banka za okroglo pol milijona kron.

— **Ustavljen list.** V Kranju izhajajoči tednik "Gorenjec" je oblastveno ustavljen.

— **Novi bankovci.** "Fremdenblatt" javlja, da izda Avstro-Ogrska banka v drugi polovici letošnjega leta nove desetkronske in dvajsetkronske bankovece.

— **Prepovedana privatna uporaba kopriv.** Vojaška oblast namrava izkoristiti koprive za dobivanje predelne vlakna. Vsled tega prepoveduje krmljenje perutnine z mladimi in svežimi koprivami kot tudi vsako drugo domačo uporabo te rastline. Nadaljne tozadevne odredbe sledijo.

— **Riž za Ljubljano.** Kranjska aprovizacijska družba je razdelila med ljubljanske trgovce sedaj riža treh vrst, ki so ga trgovci obvezani prodajati po 1 K 76 v, oziroma po 2 kroni in po 2 K 40 v trg. — Vsaka stranka sme zahtevati le en kilogram.

— **Zakaj je olje tako drago?** Dunajski borzni listi poročajo: Občni zbor oljne industrijske družbe je sklenil, izplačati iz čistega dobička 1,136.868 K za delnico 80 K dividendo (lani 50 K). V poročilu o delovanju družbe je povedano, da je svetovna vojna družbo produkcijo in toliko omejila, da so tovarne večinoma obdelovale samo iz tuzemske žetve dobljeno blago in se je dobilo iz inozemstva le malo blaga. Tem se je odpomoglo s tem, da se je dobilo znatno množico vegetabilnega olja iz nevtralnega inozemstva in je vsled tega rafinerija za višino olja imela jako mnogo dela. V zvezi znatnemu zvišanju stroškov, povzročenih po izdatnih darilih za vojno oskrbo in podporo rodbin v poklicanih nastavljenec, in v zvezi tem, da je tržaška filijalka vsled vojne z Italijo nehala delati, so se dobički družbe v primeri s predloženim letom znatno povečali. — **Torej:** Izdelovanje se je znatno omejilo, tržaška filijalka je bilo treba zapreti, stroški so narasli, vrli gospodje so tudi v dobre namene veliko žrtvovali, pa so v zvezi vsemu temu še veliko več zaslužili, kakor prejšnje leto in dobi vsaka delnica 80 kron in ne več 50 kron, kakor predločeno leto. Kako je to mogoče! No, vsled pomankanja masti so revni ljudje segli po višini olju in vrla družba je to porabila za tako izdatno zvišanje cen, da je napravila velikanske profite.

— **Dvajsetletnica dunajskih zahvalnih koncertov "Glasbene Matice."** Dne 23. marca t. l. je poteklo dvajset let, kar je nastopila "Glasbena Matica" 23. marca 1896 prvokrat na Dunaju. Pela je Gallusov "Musica noster amor", slovanske narodne pesmi, Fibichovo pomladno romanco, Nedvedovo "Nazaj v planinski raj", Foersterjevo "Ljubico" in Brucknerjev "Te Deum." 25. marca 1896 je pa izvajala A. Dvořakovega "Mrtvaškega ženina." Uspeh je bil velikanski. S ponosom se smemo spominjati Slovenci te prireditve. Časten spomin vsem sodelovalcem in gospej Terezini dr. Jenkovi, ki je sprožila misel na te zahvalne koncerte!

— **V orožnika se je preoblekel.** Janez Gornik, delavec v Martinjaku, je zvedel, da ima njegova sestra rada vojake, ki so se tam nahajali. Zvedel je tudi, da bi mu o tej zadevi vedela posestnica Marija Zabukovec kaj več povedati. Preskrbel si je vojaško obleko, vzel puško ter jo mahnil proti Zabukovecovi hiši. Ker so bila vrata zaradi pozne ure že zaprta, je pozval gospodinj, da naj mu odpre. Na odgovor, naj pride drugi dan, ji je Gornik proti oknu pokazal puško ter na njo nameril z grožnjo, da jo ustrelji, ako mu

ne odpre. Vsa prestrašena je njegovi zahtevi ugodila in mu tudi odgovorila na stavljena vprašanja. Nato je šel k Ošabnovi gostilni in vprašal krčmarja, kaj da delajo gosti, nakar je nesel izposojeno vojaško obleko tja, kjer jo vzel. Obdolženec, ki svoje dejanje je popolnoma priznava, je bil obsojen na 4 mesece ječe.

— **Cerkve v Inomostu izročile zvonove v vojne namene.** V zadnji občinski seji občinskega sveta v Inomostu se je vzel na znanje dopis prošnje, da cerkve izročijo skoraj vse zvonove namenom vojske. Izvzeti so v Inomostu le zvonovi mestnega stolpa, mali zvon pokopališke kapelice, vsi zvonovi bolniške cerkve, veliki zvon 7000 kg iz leta 1840. Mestne župnijske cerkve sv. Jakoba s še 2 zvonovama.

— **Dalmatinski domobranec.** Od profesorjev in učiteljev na e. k. državni obrtni šoli v Ljubljani, ki so bili po izbruhu svetovne vojne začasno pridržani drugim državnim učenim zavodom in službovanje, je prišel akademski kipar profesor Alojzij Repič na e. k. stavbno in umetnoobratno šolo v Spljet. Vrlji Dalmatinci so hitro spoznali ustvarjajočo moč slovenskega umetnika, ta pa se je odzval zaupanja s tem, da je za Dubrovnik izrežal iz lesa in krasno polihromiral kip dalmatinskega domobranea v naravni velikosti. Kakor piše spljetski list "Naše Jedinstvo", je vpodobil umetnik vojaka, stoječega na straži. S krepko roko drži na tleh stoječo puško, oko pa mu ostro zre daleč tja v sovražno zemljo. V kip se bodo zabijali žebli, čisti dohodek pa je na menjen družinam padlih junakov. Da bo teh dohodkov tem več, nameravajo krasno zasnovani in dovršeni izvršeni original porabiti kot vzorec za minijature kipe, ki se bodo vliili iz mavec in prodajali. Po slovenskih deželah dobro znanemu domačemu umetniku pa čestitamo k temu najnovejšemu delu toliko bolj, ker je z njim posvetil svoj talent plemeniti vojnopatriotični akciji.

— **Plesne veselice za časa vojske prepovedane.** Vsa okrajna glavarstva na Gor. Avstrijskem so naročila županstvom, da je sedaj za časa vojske prepovedano prirejanje plesne veselice. Za tozadevne prestopke je določena darna globa do 200 K ali do 20 dni zapora. To modro in posnemano vredno odredbo utemeljujejo glavarstva s tem, da bilo neokusno in bi neprijetno dirnilo, če bi se prirejale v zaledju plesne veselice, dočim preliva na bojiščih na tisoče naših junakov svojo kri in se žrtvuje za cesarja in domovino.

ŠTAJERSKO.

— **Smrtna kosa.** Umrli je v Ormožu 13. marca bivši gledališki ravnatelj Aleksander Schreiner, ki je vodil pred leti nemško gledališče v Ljubljani.

— **Smrtna kosa.** Umrli je pri Sv. Jurju ob Ščavnici Jurij Brumner, bivši večletni župan občine Sv. Jurij ob Ščavnici, brat ptujskega odvetnika dr. Brumna. — Umrli je v Mariboru posestnik Frane Kodela, v 55. letu starosti.

— **Zaveden slovenski obrtnik.** V mestu Wels na Gornjem Avstrijskem je dne 10. oktobra 1915. umrl krojaški mojster A. Grajšek, rodom spodnještajerski Slovenec. Svoje premoženje — četrti del obresti od 187.000 K — je določil za ustanove slovenskim obrtniškim vajencem iz Slov. Štajerja.

— **Prepovedan izvoz kave iz Štajerske.** Štajerska namestnika je prepovedala pošiljanje kave iz Štajerske, in sicer se ne sme kava izvažati niti z železnice, niti s pošto ali z vozom. Za vsako pošiljatev kave preko mej kronovine je treba posebnega namestnikovega dovoljenja.

— **Obsojen dražilec.** Poročali smo že o špekulacijah z živino in z mesom, ki jih je uganjal po vsem Štajerskem znani Karol Wrentschur. Obravnava pri dež. sodišču v Gradcu se je končala s tem, da je bil Wrentschur obsojen na tri mesece ječe in na globo 20.000 kron.

— **Aretacije.** 13. marca so v Ormožu aretirali trgovca in posestnika Lovra Petovarja iz Ivankovcev.

— **Maribor.** (Naši grobovi). Osemnajst mesecev svetovne vojne, pomeni osemnajst mesecev polnih svežih narodnih grobov. V tem kratkem času smo spremenili k zadnjemu počitku osmero narodnih značajev. Prva je bila gospa Ste-

gnarjeva, narodna dama, soproga znanega našega rodoljuba in p. gospe Srečka Stegnarja. Kot drugi je umrl na težki boleznii Peter Amaliotti, poduradnik Južne železnice, v najlepših letih prve moške dobe in z njim mlad, temperamenten naroden značaj. Njemu je sledil odvetniški uradnik Riko Cepe. Ta je umrl na posledicah težkih ran, dobljenih v bojih ob Soči, v neki vojaški bolnišnici v Ljubljani. Mlada, tiha, toda odločna slovenska duša je z njim izkrajala. Nato je kot četrtega pobrala smrt nadrevidenta Južne železnice Hrena, idealnega moža iz časa slovenskih narodnih taborjev, moža, ki je svoje moško življenje pričel v viharjih slovenskega narodnega preporoda, se z njim boril do dobe starosti in potem v visoki starosti še enkrat okusil žarkost slovenskega imena. Za njim je prišel zdravnik Feliks Perk, znan po svojih velikih zapuščinah v korist našega slovenskega dijaštva, kojemu se je izkazal še po smrti kot eden njegovih največjih dobrotnikov. Njemu je kmalu sledil starosta mariborskega Slovenstva in Slovencev sploh e. kr. nadučitelj v pokopju Srečko Stegnar, znan širom naše domovine. Zavzetje Srbije pa je doneslo tudi vest, da je v srbskem vjetništvu umrl na legarju F. Souček, urarski sotrudenik, mož mlad po letih, a povsodi izredno priljubljen, neumoren delavec na polju naših podružnic Ciril-Metodove družbe, zlasti posebno na Sokola in Dramatičnega društva. Dne 17. marca pa smo pokopali v Gradcu osmega iz naše srede, Janka Voglarja, poštnega uradnika, a vendar idealnega narodnega boritelja. Osem grobov — osem praznih prostorov v naših vrstah. Kako homo mogli pogrešati osem takih moči v našem narodnem boju? Ali ni, kakor bi se plazila počasi v našo narodno bodočnost temna, nevarna senca — nevarna zata, ker je nastala iz grobov naših najboljših ... ?

— **Krivično obdolžen vojaški zdravnik.** Sedanji vojni čas ni samo pokazal dobre lastnosti ljudi, nego je tudi pokazal, koliko hudobije in zlobe so nekateri zmogli. To pričajo brezštevne denunciacije, s katerimi so imela opraviti oblasti. Dne 13. marca je imelo deželno sodišče opraviti s tako denunciacijo. Vložena je bila namreč brezimna ovadba, v kateri so bili obdolženi vojaški zdravniki v Mariboru, da pri superarbitracijskih komisijah postopajo pristransko. To ovadbo je napravil uslužbenec firme Haas in Sinovi v Gradcu, Gustav Gross, in sicer zaradi tega, ker je bil njegov soulužbenec Albin Novac spoznan za nesposobnega za vojaško službo, soulužbenec Ludovik Seewan pa odpuščen od črnovojniške službe, ker je v trgovini rečene firme nenadomestljiv. Gross je napravil brezimno ovadbo proti zdravnikom, a prišli so mu na sled in je bil zdaj obsojen na štiri mesece ječe.

— **Nepričakovano pregledovanje sladkornih zalog v Gradcu.** Zadanje dni je v Gradcu zelo primanjkovalo sladkorja. Sumili so zato, da trgovci nalašč zadržujejo sladkor, dokler se ne zvišajo cene. Zato so za poskušnjo kupovali sladkor in kjer ga niso dobili, so prihodnji dan nepričakovano pregledali skladišča. Pri tem so

pri celi vrsti trgovcev našli zaloge sladkorja, čeprav so ga preje utajili. Vse te so naznanili državne mu pravdnistvu.

— **Zaprlji so v Mariboru brezposelno služkinjo** Marijo Ferko in brezposelno natakario Marijo Hödl, ki sta nekemu lahkoživnemu gospodu ukradli 1300 kron. Od ukradenega denarja sta tatitici porabili le 30 kron, ves drugi denar so pri nju dobili.

— **Rekvizicija živine na Štajerskem.** Štajerski listi poročajo: v prihodnjem času bo rekvirirala vojaška oblast na Štajerskem 10.000 glav klayne živine. Vprežna živina, potrebna za gospodarstvo, krave-mlekarike in plemenca živina je izvzeta. Občinski uradi morajo sestaviti primerne seznane, po katerih se bodo rekvizi-cijske komisije ravnale.

PRIMORSKO.

— **Letalski nadporočnik Hans Mandl umrl junaške smrti ob Soči.** Vojni pilot nadporočnik Hans Mandl je umrl dne 21. marca na nekem poletu blizu Gorice junaške smrti. Pokojni junak je bil eden najboljših letalcev. Zaslovel je leta 1913. s svojim poletom iz Dunajskega Novega mesta v Gra-dee in Ljubljano.

— **Umrli** je v tržaški bolnišnici 17. marca Anton Gostiša, državni železničar, star šele 29 let. Pokojnik je bil doma s Črnega vrha št. 21 nad Idrijo. Bil je vrl mladenič krščanskega mišljenja in življenja. Pred tremi leti je vozil pošto med Logateem in Idrijo ter je mnogokrat vozil Marjino družbo Godovič-Hotederšica, kadar je bil shod v Godoviču. Med potoma je vselej pomagal prepevati Marjine pesmi.

— **Od laške granate** je bila ranjena v glavo pred 20 dnevi v Solkanu Ana Komelj doma iz Solkana. V Gorici pa je bil ranjen 19. marca tudi od laške granate natakarski vajenec Niko Fiegel; zlomljena ima desno nogo. Poprej sta se zdravila v drugih bolnišnicah, sedaj pa so ju prepeljali z vojaškim transportom v ljubljansko deželno bolnišnico, da popolnoma okrevata.

— **Zvonovi iz Opatijskega v Komnu.** Te dni so pripeljali zvonove iz Opatjegasela v Komen. Nahajajo se na dvorišču č. gosp. dekana v Komnu. Zvonovi iz Sela nad Brestovico so pa shranjeni pri orožnikih v Komnu.

— **Iz Tolmina.** Predno je lačni Lah pogledal izza Kolovrata v naš trg, je bil Tolmin kakor malo mestee. Lepo in prijetno smo živeli. A danes je vse drugače, naš trg je skoraj ena sama razvalina. Cerkve je veliko trpela — saj je prešla 35 granat in šrapnelov; streha je preluknjana. Naš "Gasilni dom" je do tal pogorel, tako tudi mnogo drugih drugih hiš; več hiš je kar zginilo s površja zemlje. Od 174 števil je porušenih nad 30 hiš, težko poškodovanih nad 50, lahko poškodovanih pa nad 70 hiš. Kam smo prišli ubogi Tolminci! Od 1200 prebivalcev jih je še nekaj nad 100, ki ne morejo zapustiti rojstne hiše. Laška zloba, ki nas je spravila tako daleč, da se moramo klatiti po svetu in biti za svoj denar drugim ljudem v strahu in v nadlego. Kadar pridemo skupaj nazaj, kaj poročajo naši fantje? — Grad, na katerega smo bili Tolminci po-

nosni, je posekan in požgan, naši drevoredi uničeni, naša sprehajališča opustošena. Pri cerkvi je sedaj pokopališče, krasni spomeniki, ki jih je napravilo vojaštvo v spomin sedanje vojne z Italijo. Na svojem mestu še vedno vstraja preč. gosp. Makuz, župni upravitelj; čeravno so mu prišle granate že v kaplanijo, je še vseeno v njej ter opravlja med duhovljani svojo dušnopastirsko službo. Mašuje še vedno v kapelici sv. Antona. — Tovarna in elektrarna g. župana Gabreška je do tal uničena, nova moderna kavarna g. Mraka v razvalinah, Kafafurova, Devetakova, Podčolarjeva, Kranjčeva, Vrtovčeva, Sneкова hiša, Marijin Dom in več drugih hiš do tal posutih. Kdaj bo tega konec, da pridemo zopet skupaj ter zapojemo: Lepa naša domovina! — Iz našega trga so že padli za domovino: Jug Janez, Bajt Ivan, Vogrič Rafael, Kenda Franc; žrtev granate je postalo mlado dekle Malči Oblesček. A veliko jih je pomrlo vsled pomanjkanja in strahu. Končam z željo: Naj skrat-ke skoraj odnese Talijana nazaj čez Kolovrat! Tolminci.

— **Iz Gorice.** Ulico Leopardi Manzoni v Gorici so prekrstili v ulico Studence.

— **Graški ognjegasci v Gorici.** Iz Gorice se poroča "Grazar Volksblattu": "Nasproti drugim vestem se more poročati, da vrši ognjegasci službo v Gorici in bližnji mestni okolici, n. pr. v St. Petru in Štandrežu 12 do 14 ognjegascov, katerim pomagajo 10 mož mestne požarne brambe iz Graden. Graški ognjegasci, ki so prišli 22. novembra v Gorico, delujejo do danes z največjo požrtvovalnostjo in neustrašenostjo in so obvarovali mnogo lastništvo pobeglih goriških prebivalcev pred uničenjem. Na višjem mestu se je že predlagalo, da se naj dá vidno priznanje tem junaškim možem.

— **Rombon** se razteza severno Boveca proti italijanski meji do višine 2110 metrov. Par kilometrov od Boveca, pozicija jako važna, Rombon varuje Predel in jezersko dolino proti napadam z južne strani, na njegovem izhodnem vznožju vodi po dolini Koritnice cesta čez Predel v Trbiž skozi Kluže. Tam gori so pozicije naših hrabrih vojakov, sredi planinske zime in gori v snegu, ledu in med plazom se vršijo boji. Mestoma so pozicije naših braniteljev in sovražnikov prav blizu, tako da se sliši, kako si italijanski vojaki želijo domov na topli jug, pojoč napolitansko: O sole mio!

— **Nadvojvoda Evgen o Hrvatih.** Dne 31. januarja je, kakor je že znano, promoviral nadvojvoda Evgen za častnega doktorskega diploma nadvojvodi Evgenu, ga je nagovoril rektor dr. Barac v hrvatskem jeziku, a po nagovoru so ga odposlanci zagrebske univerze in ves generalni štab pozdravili v burnimi "živio" klici. Pri obedu se je izjavil nadvojvoda Evgen o Hrvatih, da stoji hrvatski narod na višku svoje naloge in da so se hrvatski sinovi odlikovali s svojo zvestobo, junaštvom in neutrudljivostjo. — General Borojević se je pa izjavil: "Izročilo Hrvatov, biti zvest do zadnjega diha in se z levjo močjo boriti, se je tudi v tej vojni na vseh bojnih poljih sijajno pokazalo."

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$14.50, K 1000 samo \$142.00
s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Grešnica.

(Slika. — Spisal Josip K.)

(Konec).

"In ti je bila pot trnjeva?"
"O, Tilda, ni jeden evet mi ni vzrzel na njej! Da ne nisem nikdar šel, koliko srečnejši bi bil danes..."

In pripovedoval sem nekdanji prijatelji dolgo, grenko povest o izgubah in prevarah... kako sem se dolga leta boril, trudil in pehal — ne zase tako, za bedno svojo rodbino več, za draga očeta, mamico in sestrice, da jim pomagam do boljših, prijaznejših dni, — kako sem prestrašil najlepšo mladost, dal najboljšo moč za to srečo. A kako me je poslednji hip izdalo nezvesto sree, me ranilo s strupenim žalom... V gradu moje sreče je omahnil temelj, in sedaj je padal in se rušil grad moje sreče... Kako sem besnel v divji, onemogli bolesti in kakor blazen obupanec delal in se upiral v majake, da se zidove da bi jih obdržal...

Zaman! Padel in zrušil se je cel zlati grad moje sreče, mene pa pokopal pod razvaline...

Kako sedaj brez ciljev blodim po mrtvih, neznanih stezah... osamljen, zapuščen, preganjan, tuje pri lastnih svojih, ne ljubljen, ne ljubeč, otrpel, bloden meteor.

Moja zgodba je globoko ganila Tildo. Napeto je poslušala in nekaterikrat je uprav z ježno slastjo srkala vase te bolne, tožee, nikdar srečne glasove... Izvestno ji je lajšalo lastno gorje, ko je čula, da mora trpeti i drug človek, trpeti vse življenje. Trdi in trpki izraz na njenem obličju je izginil, in neka mehka, sanjava ožnost je omilila njene poteze.

Ko sem končal, je bil krog in krog vse tajinstveno tiho, — nikak odmev sočutja ni jeknil iz mrzlega, črnega mraka. Tilda je zamišljena upirala pogled v trepetajoči plamenček oljve lučice.

Tužno sem povesil glavo.

Tu zadoni večerni zvon — pozno; da se nehot vprašam, kaj da zvoni nocej ta zvon tako pozno... Glasno, mogočno bije.

In kakor da so čakali lesovi zunaj na njegov glas, — tako sedaj buči in šumi po gori v silni, kipeči molitvi.

Ta naš večerni zvon ima do me ne čudovito, čarobno moč, — največjo moč.

Sklenil sem roki.

Čudé se, me pogleda Tilda.

"Ti moliš?"

"To jedino mi je ostalo, Tilda. Vse sem izgubil — to jedino mi je ostalo."

"In to je," dodal sem tiše, "jedina dovolj krepka veja, ki me drži nad valovi. Ona me more rešiti."

Tilda je ob teh mojih besedah vzdihnila. Neka nervozna razburjenost se je javila v njej, in vidno je bilo, da se bori z nezlozimi mislimi. Nakrat pa se je zopet pomirila.

"Ljuben," je izpregovorila, zroč v strop, "kaj ne, da so ti povedali, kako sem živeła?"

"O, Tilda, na tako se jaz ne oziram."

"Pa so ti povedali?"

"Da."

"Da sem vlačuga."

"Da, Tilda, tako so rekli."

"In kaj si si mislil?"

"Nič. Le vleklo me je nevdružno k tebi. Toda nocej, ko te zopet vidim, ko se živo spominjam vseh lepote tvoje duše, nocej pravim, da ta Tilda, kakor jo jaz poznám, nikdar ni mogla pasti sama. — Bila je vržena."

"Ah, Ljuben, zakaj se morava najti šle nocej?"

Obupno se je oklenila mojé roke. Bilo je, kakor da išče pri meni zavetja, uteh. Neizrazna toplota je lila iz njenega pogleda, — neizmerna radost, da je našla sree, ki jo ume in čuti ž njo.

In kakor da so se zdajci razpahnile trde skale krog njenega srea, in vre vse na dan, kar je bilo ondi dolgo skrito in pokopano — tako živo in vroče je govorila.

"... kako tolaži taka beseda, Ljuben, kako greje! — Svet zunaj je tako mrzel in tako krivičen: vedno le kaže s prstom: Tako je! Nikdar ne vpraša: Zakaj je tako? — A če usoda človeka tako sovraži, toli neusmiljeno preganja, če se ti najmanjši delec ne izpolni, kar si sanjal, upal in prosil, kar hočeš in stremiš, če se ti zapirajo vsi cilji, vsa boljša pota, če si sam, o! sam na svetu brez ljubezni, brez opore, brez pomoči, v vedni, neizprosni bedi — a imaš sree mla-

do in vroče, ki hoče živeti, ne biti živo pokopano, — kako moreš stati? kako ne omagaš?"

Mojega življenja namen je bil dober, je bil koristen. Ko mi je umrla mamica, in mi je bilo zapovedano, da naj si iščem kruha po tujem, sem šla drage volje na delo. Hotela sem zares prislužiti si sreečo, pravico do zadovoljnega življenja. Hotela sem biti krepkosta, zmerna... a z marljivostjo in vstrajnostjo sem namerjala zgraditi temelj bodočemu prostemu, brezskrbnemu življenju. Hrepenela, želela sem, kar more biti hrepenenje, želja revne, pa zdrave in vesele mladenke, gmotna neodvisnost, življenska svoboda, — zakonska sreča.

Ah, ničesar nisem dosegla, dasi je bilo skromno, kar sem pozelela, prav toliko, kolikor sme upati od življenja vsakdo, ki resno dela in se trudi... in kar je pravzaprav naravni smoter človekov na zemlji.

Takoj, ko sem stopila v svet, sem čutila, da mi ta svet ni naklonjen. Vsi ljudje so bili z mano nekam hladni, neprijazni... a na pot se mi je stavilo polno zaprek in ovir. Dolgo sploh nisem mogla dobiti službe, dasi je bilo dovolj prostih, in so me posredovali služb priporočali raznim strankam. Ko sem se predstavila, so me odslivili s tem ali onim razlogom in izgovorom, da so baš kar sprejeli drugo, da žal! ne morejo rabiti začetnice, da se jim ne zdim zadostno močna itd. Malo potri so me ti zaporedni, vedno jednaki neuspehi, toda oplašili me niso. Saj sem bila tako mlada in imela sem toliko upanja!

Uvidela sem, da neizkušena, nevedna začetnica res ne smem zahtevati takoj dobre službe... in zadovoljila sem se z usodo zadnje dekle v velikem hotelu.

Teško, nasilno je bilo delo, in moje telo je malo ne omagalo.

Zopet sem poskusila svojo srečo.

Veleimovitá rodbina je iskala sobarico. Ponudila sem se jaz.

"Da," me je ogledovala gospa domaćica, "prav lepo ste razviti; in da ste pridni, verujem... Toda pri nas imamo vedno obilo gostov, — visoke posete — in veste, jaz gledam, da napravi naša hiša vedno in vsem dober utisk. Žal mi je za vas, ste sicer prav prikupljiva oseba... A moj Bog, kako ste si vendar pohabili oko?"

Tam po mokrem snežnem polju daleč od mesta in ljudij sem blodila, pritiskala pekočo glavo ob mrzla, oledenela drevesa, vila roke in vpila... Odpusti, veliki svet, da sem te želela... Tvoji so lepi zdravi, popolni ljudje! — Jaz nisem vedela, da slepeev ne maraš. Jaz tega nisem vedela.

Polagoma sem se utečila, vihar v meni je polegal, a duh je ostal mračen... Pač, še jedenkrat je zasvetilo v njem kakor poslednji žarek poslavljajočega se dneva... Še jedenkrat sem zaprosila boljše ga stanu — brez uspeha; potem sem uklonila tilnik trdi pesti usode. Ostala sem dekla, težakinja... Moje solnce pa je zakril temen oblak...

Strti so bili moji upi, pa zatrti niso bili še. Moje mlado sree je bilo močno.

Ukovana v robstva okove, katerih osteti se sama nisem mogla, sem tem žarnejše hrepenela po rešitelju, ki me dvigne iz moje bede, me osvobodi neznosnega tlačanstva...

Z nekim bolnim poželenjem sem iskala ljubezni, njenih nebes... Strastno je koprnelo moje osamljeno sree po sreči, ki me bo umelo, cenilo, ljubilo, me branilo, da me ne bodo teptali, poniževali, z-koriščali. Sanjara sem o tihem miru, ljubljenem možu, materinski sreči... o življenju, ki bo svobodno, a koristno zajedno, ki bo imelo neko nalogo, in ne bo tako prazno, tako brez cene, kakor je sedanje moje življenje...

Čakala, hrepenela sem; — a ni prišla ni ljubezen, ni rešitev, ni sreča.

Pač mi je bil dober, prijazen, poln čustev in čbetanja marsikateri možki, — a pravočasno sem vselej spoznala njegove namene.

In tak konec je bil povsem naraven, pravičen: kdo pač mara je dnooko, pohabljen ženo? Najnižji hlapec ne. Za kratek čas pa se nisem podala...

Na obzorju mojega življenja je ugasilila poslednja zvezda.

In sedaj je nastopila zame črna, meglena, grozna noč. In moje življenje ni poznalo več luči, ne veselja, ne smeha... poznalo je le jok, trpljenje, grozo...

Ali tam krog in krog mene, razbite in otopele, je plalo in valovalo silno, gorko bujno slastno življenje. In to življenje je klicalo, vabilo, mikalo... Človek moj pa je drhtel, in njegova kri je vzbujena kipela... In mamila me je burna strast, da se kakor v nevolji in nezavesti predam zapeljivim tem valovom... A vselej sta zmagala moja moč in ponos moj.

Tako sem prestala pet let v najbornejših razmerah, v najnižjih službah, v najhujši borbi za kruh in za obstanek.

Tedaj pa sem opešala, moči so mi odpovedale... nisem mogla več.

Bila sem bolna in morala sem pustiti delo.

In takrat me je obšla misel, da ne bom več dolgo...

Stresla sem se ob tej misli.

Umreti! Jaz pa nisem niti živeła... In kdo je kriv, da moram umreti? To moje okretno, neusmiljeno življenje, ki me je tako dolgo trlo, da me je strlo... Popadel me je neodoljiv srd in gnev do tega neusmiljenega mojega življenja.

Tako ne smem več živeti... če hočem še živeti.

Pa saj niti ne morem več živeti tega življenja. Kje mi je moč?

A sicer ne najdem pota... Ali pogini od glada, ali utopi se!

Ne, ne! Živeti hočem! Sedaj sem nakrat z vso silo zahrepenela po življenju.

Jedna sama pot.

Tebe je groza? Ti se sramuješ? Ali še ne izprevidiš, da te je nesreča nalašč toliko časa gnala in tirala, dokler te ni pritirala na to pot? Kam moreš drugam? Njena zlobna volja je, da se zgodi to...

Ti si zavržena — prokleta!

Kaj se obotavljaš? Delati ne moreš, jesti nimas — ubij se! Ali samomor je večji zločin! Le udaj se! Za življenje si ustvarjena, živeti moraš.

Nihče te ne bo sodil... Ti si zavržena!

Kakor blaznost in obup me je zgrabilo...

Padla sem —

Tilda si je z rokama zakrila obraz in bolestno, krčevito zajecala... In tako je ležala dolgo časa, njeno telo pa se je stresalo kakor v mrzlih navalih ali božjastnih krčih...

Jaz pa sem topo zrl na te žalostne razvaline človeškega življenja pred sabo...

Tilda se mi je zdela velika, junaška!

Prijel sem njeno brezkrvno, velo roko in jo poljubil.

"Brat, brat!" je klicala Tilda v silnih, raztanjajočih se čustvih; drugega ni mogla reči.

"Ne toguj, Tilda!"

"Ljuben, to oko me je pokopalo..."

Zopet je zadušeno zajecala Tilda in vrgla glavo na blazino. Iz zastržih trepalnic slepega očesa se je utrla težka solza in počasi padala čez njeno blede lice.

Gledal sem za to solzo. In zdela se mi je solza, ki jo plaka gorje človeško...

Zunaj je nastal piš, in drevje je stokalo in bučalo... Nad svetilko je plesala plaha veša, rdeči plamenček pa se je vzpenjal in sikal liki jezna, besna kačica...

"Ljuben," je drhtela Tilda. "Zakaj me je oslepil, mi omrzil svet? Zakaj me je pahnil v bedo in iz bede v greh? Zakaj me je ustvaril za samo gorje in nesrečo? Zakaj me je tako tepel?"

"Zato, Tilda, da te sedaj dvigne iz prepada v lepše in srečnejše življenje."

"Ne — obsodil me je v pogubo. Zavržena sem..."

"Izvoljena si, ako hočeš, Tilda!"

"A jaz sem grešila, Ljuben!"

"Pa si se tudi pokorila, Tilda!"

"Jaz sem nečista, blatna..."

"Tem čistejša in svetejša boš vstala!"

Glas, ki je donel tu v samotni koči ob nesrečni bolnici, ni bil moj glas — slovel je ko glas z drugega sveta.

Tilda je bila hip kakor okamenela...

Potem pa je divje kriknila in se po dolgem zgrudila na postelj.

"Moj Bog! Moj Bog!"

Skesana grešnica je plakala, in v njeni duši se je svitalo.

"Kdo me umije?"

"Tvoj kes, tvoj kes..."

Nekaj dnij pozneje je umrla Tilda, prejemši najpobožnejše sveta tolažila. Umrla je lepo. Grešnica Tilda je umrla, kakor da se je ni dotaknil svet. V duhu sem gledal, kako se je dvignila v novo

življenje, ki je tako različno od sedanjega.

Pogreb njen pa je bil tih in skromen — ko pogreb neznanke... No, Tilda je bila pač tukaj v rodni vasi.

Krsto smo spremili: Tildina sorodnica Mina, jaz, nekaj pobožnih ženit, ki so šla vedno za vsakim pogrebom, in hebasti Hijeve Drejče iz Mišjega dola, ki se je slučajno pritepel po stezi in se nam pridružil... Drugega pogreba ni bilo.

Pa vendar je imela Tilda lepši pokop ko marsikak čislán, mnogo obžalovan zemljan.

Vsa jutranja sveža jesenska priroda ji je dajala slovo, ji pela in govorila...

Zvesti gozd na gori je šumel novo pesem — o smrti in vstajenju... potok v skalnati globini pa je tolažeče pripeval... Sestrice breze na poljani so si v rahlih vonjavih sapicah otirale biserne solzice... In tički so peli, in solnce se je svetilo.

V zaškega stolpa sem pa je donel zvon — mehko in jasno kot takrat, ko so se odprla nebesa...

AMERIŠKE VESTI.

Nova Fordova tovarna.

New York, N. Y., 30. aprila. — Znani ameriški tovarnar avtomobilov, Henry Ford je kupil moč Jersey City in Newarkom N. J. 8 akrov obsegajoče zemljišče, na katerem misli zgraditi veliko novo tovarno za \$5,000,000. Ko bo ta tovarna dograjena, bo dobilo v njej 15,000 delavcev zaslužek.

Novi davek na pijačo.

Washington, D. C., 30. aprila. — Ker je v državni blagajni za tekoče fiskalno leto še vedno za \$225,000,000 primanjkljaja, se bode še pred zaključkom zasedanja 64. kongresa ukrenilo potrebne korake v svrhu pokritja te svote. V prvi vrsti se bode povišalo davek pri pivu na \$2.00 pri — sodčku in \$1.50 pri viski. Vsed tega se namerava dobiti \$33,000,000 več davka pri produkciji pive in \$50,000,000 pri žganju. Primanjkljaj \$142,000,000 se bode pokrilo z novimi davki, katere se bo naložilo tovarnarjem, ali izdelovalcem municije.

Ček za \$43,538,131.11.

Velika newyorška bančna tvrdka Lee Higgins & Co. je izdala pred kratkem do sedaj v svoti še nepreosljiv ček za \$43,538,131.11 katerega je morala izplačati odtotna Mechanics & Metals banka Guaranty trustni družbi za izdajo bondov neke jeklarske družbe.

Boljše kot pričakovano.

Mr. John Firmint iz Bowersville, Pa., član društva št. 181 P. S. P. J. nam piše takole: "Dragi gospod Triner: — Zahvaljujem se vam za vaš Liniment, in povem vam, da jaz še mislim nisem nato, da bi mi Trinerjev Liniment kaj pomagal, ali bolečine olajšal v hrbtu tako hitro, kakor jih je v resnici. Jaz sem bil nadlegovan z bolečinami v križu — in ker mi ni nobeno zdravilo pomagalo, zato sem si naročil Trinerjevega Linimenta. Kakor hitro me je pa moja soproga dvakrat nadrgnila ž njim, sem se takoj boljše počutil in sedaj že lahko svoja vsakdanja dela opravljam kakor poprej. Jaz vsakemu svetujem, da si ga takoj naroči, ter da ga ima pri roki. Trinerjev Liniment je neprekosljivo zdravilo za zunajno uporabo proti revmatizmu, boleznim v križu, v mišicah, ali pri otrpelih udih i.t.d. Cena 25 in 50 centov. Dobiva se v lekarnah, s poštnino 35 in 60 centov."

V slučaju notranje nerednosti, bolesti v želodcu, pri slabi prebavi, pri izgubi okusa, vrtoglavosti, glavobolu ali utrujenosti, vzemite nekoliko Trinerjevega ameriškega zdravilnega grenkega vina. Dobi se v lekarnah. Cena \$1.00. — Jos. Triner, izdelovalec, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. (Advertisement.)

Izučena slovenska babica

se priporoča slovenskim ženam v La Salle, Ill., in okolici; pomagam tudi slabokrvnim ženam.

KATARINA TRLEP, 24 — 5th St. Telefon št. 452.

SLUŽBO DOBI.

Mlad Slovenec pri slovenskemu krojaču; delo stalno, zaslužek po dogovoru. Oglasite se pri krojaču: Gorse 6304 Langley Ave. Chicago, Ill. Ady. No. 16—17.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovencem, da ulagajo denar pri nas bedi na takovni ali obrestni računi in jim zagotovimo vselej kulturno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obrestni račun.

MI podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko nalagajo denar če živijo v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju države. Dva klana K. S. K. Jednote sta naša dolgotrajna uslužbenca: g. Jos. Dundu, predsednik občinskega odbora K. S. K. I. in g. Jos. F. Skrinan.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Pošiljamo denar v staro domovino kamošitve in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinjice po \$8.00 na leto na shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Poslojpe, v katerem so naši uradi je lastnina te banka. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, na okraj WILL, na državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

Zapomnite si

rojaki, da Amerikance ne more biti Kranjci, če se prav sedemkrat na glavo postavi; to je gola resnica. Vsak vesten in soliden trgovec se drži tudi resnice s tem, da ponuja in prodaja svojim odjemalcem to, kar v resnici importira. Tega gesla se drži širni Amerike znana in edina samostojna slovenska importna tvrdka A. Horwat, ker piše na svoje steklenice "Kranjski importiran brinjevec, Slivovec ali Tropinovec, katerega v resnici importira. Sedaj se te pijače ne more dobiti iz starega kraja, jaz imam pa še obilo na rokah od preje. Vlada Zedinjenih držav vasega strogo kaznuje, ki bi skušal prodajati navadno blago za importirano."

In vendar je najti pri nas mnogo takih ljudi, ki ponujajo občinstvu razne likerje, ter pišejo na steklenice: Kranjski Brinjevec, samo da mečejo odjemalcem pesek v oči in da naše ljudi slepijo s takimi besedami. Jaz prodajam tudi tak brinjevec, ki ni importiran po \$6.50 zaboju, na galone pa po \$1.75 Double Stamp 1895 katere vrste ga hočete. ANTON HORWAT, importer in trgovec z žganjem na debelo. Telefon: Canal 2974. 1827 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Martin. Nemanich

slovenska gostilna in restavracija

Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!

Zaloga in prodaja pristnega

domačega vina.

Telefon: Canal 80

1900 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Za zastave, regaliije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue

Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. —

Ceniki zastonj.

DOBRODOŠLI

mi cenjeni rojaki Slovenci iz Chicago in okolice v mojo

GOSTILNO

kjer se toči vedno sveže izborno "Hoerberjevo" pivo, raznovrstno žganje in naravno, doma sprešano vino.

Gostom so opoldnena razpolago okusna jedila iz domače kuhinje, tako tudi mrzel prigrizek. Svoji k svojim!

John Zvezich

2294 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

Telefon: Canal 2363.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONKORD RDEČE VINO \$25.00 barrel DELAWARE BELO VINO \$35.00 barrel

Pri manjih naročilih cena po dogovoru.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.

Naročilu je pridejati denar ali Money Order.